

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-77-26

Druk nr 2667
Warszawa, 9 czerwca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą
Polską a Republiką Albanii o zabezpieczeniu
społecznym, podpisanej w Warszawie dnia
23 lutego 2026 r.**

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

**o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Albanii
o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie dnia 23 lutego 2026 r.**

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Albanii o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie dnia 23 lutego 2026 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Dnia 23 lutego 2026 roku w Warszawie została podpisana Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Albanii o zabezpieczeniu społecznym, w następującym brzmieniu:

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną, zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego został wydany Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie, dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Karol Nawrocki

PREZES RADY MINISTRÓW

Donald Tusk

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej (dalej „Polska”) umową o zabezpieczeniu społecznym z Republiką Albanii (dalej „Albania”) ma na celu spełnienie społecznych oczekiwań w tym zakresie, rozwiązanie istotnych problemów obywateli obu Umawiających się Państw wynikających z braku takiej umowy, stworzenie lepszych warunków dla rozwoju polsko-albańskiej współpracy gospodarczej, jak również realizację celów polskiej polityki migracyjnej w obszarze budowania więzi z polską diasporą.

Prawo do zabezpieczenia społecznego jest jednym z podstawowych praw człowieka. Wynika ono z licznych dokumentów międzynarodowych, w szczególności z Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (art. 22), Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych (art. 9), a także Europejskiej Karty Społecznej (art. 12). W wielu państwach, w tym także w Polsce, prawo to weszło na stałe do kanonu praw społecznych i ekonomicznych, gwarantowanych obywatelom konstytucyjnie (art. 67 Konstytucji RP).

W praktyce realizację prawa do zabezpieczenia społecznego zapewniają wewnętrzne przepisy, określające organizację systemów ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych poszczególnych państw. Jednakże rozwiązania wewnętrzne nie zawsze są w stanie zagwarantować obywatelom pełną ochronę ubezpieczeniową, szczególnie gdy osoby zainteresowane w trakcie swej kariery zawodowej przenoszą miejsce zatrudnienia lub zamieszkania poza granicę państwa macierzystego. Dlatego też standardem w stosunkach międzynarodowych jest zawieranie dwustronnych lub wielostronnych umów o zabezpieczeniu społecznym, które tworzą podstawy koordynacji systemów funkcjonujących w umawiających się państwach. Odpowiednie działania w tym zakresie są podejmowane także przez Polskę.

Gwarancje ochrony ubezpieczeniowej podczas wykonywania aktywności zawodowej za granicą mają już polscy obywatele przemierzający się w obrębie państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Konfederacji Szwajcarskiej¹⁾, Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej²⁾, a także państw, z którymi

¹⁾ Podstawy prawne tej ochrony stanowią: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. WE L 166 z 30.04.2004, str.1; z późn. zm., Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 72, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 1, z późn. zm.).

²⁾ Na podstawie umowy z dnia 24 stycznia 2020 r. o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29

Polskę łączą dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym³⁾. Jednakże gwarancji tych nadal jest pozbawionych wielu polskich obywateli zamieszkałych lub podejmujących pracę poza granicami naszego kraju, w tym również zamieszkałych lub zatrudnionych w Albanii.

Trudno precyzyjnie określić liczbę polskich obywateli, których problem braku ochrony ubezpieczeniowej w relacjach Polska – Albania dotyczy⁴⁾. Jednakże niewątpliwie istnieje grupa osób zainteresowana zawarciem polsko-albańskiej Umowy, szczególnie ze względu na wprowadzenie zasady sumowania okresów ubezpieczenia. Istnieje także grupa obywateli Albanii, która zamieszkuje na terytorium Polski⁵⁾ i posiada okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce⁶⁾ lub obu państwach, w tym osoby zatrudnione przez polskich pracodawców⁷⁾ oraz osoby prowadzące w Polsce działalność na własny rachunek⁸⁾ lub zatrudnione na podstawie

z 31.01.2020, str. 7, z późn. zm.) oraz Umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony (Dz. Urz. UE L 149 z 30.04.2021, str. 10).

- 3) Obecnie Polska jest związana umowami o zabezpieczeniu społecznym z: Australią, Republiką Białorusi, państwami b. Jugosławii (Bośnia i Hercegowina, Serbią oraz Czarnogórą), Kanadą, Koreą Płd., Mongolią, Republiką Macedonii, Republiką Mołdawii, Państwem Izrael, Stanami Zjednoczonymi Ameryki, Rządem kanadyjskiej prowincji Quebec, Republiką Turcji oraz Ukrainą.
- 4) Według informacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Albanii mieszka na stałe lub czasowo ok. 200 Polaków. Polacy na stałe mieszkający w Albanii to nabywcy nieruchomości, przedstawiciele wolnych zawodów świadczący pracę zdalną, żony i dzieci obywateli Albanii, jak również polscy duchowni, biznesmeni oraz Polacy prowadzący działalność gospodarczą w zakresie turystyki (stałe lub sezonowo). Większość osób pochodzenia polskiego mieszka w dużych miastach i centrach turystycznych: Tirana, Wlora, Durres, Saranda. Zwiększa się liczba obywateli Polski, którzy decydują się na kupno nieruchomości w tym kraju. Wzrasta także liczba małżeństw polsko-albańskich.
- 5) Według danych Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców liczba obywateli Albanii, którzy w latach 2020–2025 ubiegali się w Polsce o udzielenie zezwolenia na pobyt na terytorium RP kształtuje się następująco: 208 osób w 2020 r., 457 osób w 2021 r., 957 osób w 2022 r., 1249 osób w 2023 r., 643 osoby w 2024 r., 421 osób w 2025 r. Łącznie 3935 osób. Liczba obywateli Albanii, którzy w latach 2020–2025 uzyskali w Polsce pozytywną decyzję na pobyt stały, czasowy i rezydenta długoterminowego UE kształtuje się następująco: 149 osób w 2020 r., 229 osób w 2021 r., 500 osób w 2022 r., 860 osób w 2023 r., 562 osoby w 2024 r., 270 osób w 2025 r. Natomiast liczba obywateli Albanii posiadających ważny dokument pobytowy w RP (stan na 31 stycznia 2026 r.) jest następująca: pobyt czasowy: 1398 osób, pobyt stały: 100 osób, pobyt długoterminowy UE: 24 osoby, pobyt członka rodziny obywatela UE: 1 osoba, pobyt stały członka rodziny obywatela UE: 1 osoba, status uchodźcy: 2 osoby, ochrona czasowa: 2 osoby. Razem: 1530 osób.
- 6) Z danych statystycznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że liczba ubezpieczonych, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnych i rentowych podali obywatelstwo albańskie z roku na rok rośnie. W latach 2020–2025 liczba obywateli Albanii ubezpieczonych w Polsce wynosiła (stan na 31 grudnia danego roku): 414 osób w 2020 r., 458 osób w 2021 r., 681 osób w 2022 r., 693 osoby w 2023 r., 678 osób w 2024 r. oraz 666 osób w 2025 r. W 2026 r. liczba ta wynosi 658 osób (stan na 31 stycznia).
- 7) Z danych statystycznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że liczba ubezpieczonych, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnych i rentowych podali obywatelstwo albańskie i posiadali status pracownika w latach 2020–2025 wynosiła (stan na 31 grudnia danego roku): 297 osób w 2020 r., 348 osób w 2021 r., 511 osób w 2022 r., 539 osób w 2023 r., 552 osoby w 2024 r. oraz 542 osoby w 2025 r. W 2026 r. liczba ta wynosiła 538 osób (stan na 31 stycznia).
- 8) Liczba obywateli Albanii posiadających status osoby prowadzącej działalność na własny rachunek w Polsce w latach 2020–2025 (stan na 31 grudnia danego roku) wynosiła: 33 osoby w 2020 r., 37 osób w 2021 r., 44 osoby w 2022 r., 51 osób w 2023 r., 55 osób w 2024 r. oraz 55 osób w 2025 r. W 2026 r. liczba ta wynosi 55 osób (stan na 31 stycznia).

umowy zlecenia lub umowy agencyjnej⁹⁾. Albańczycy podejmujący pracę w Polsce lub prowadzący działalność gospodarczą stanowią grupę potencjalnych beneficjentów Umowy.

Władze Albanii jako pierwsze wystąpiły z propozycją uregulowania między Polską a Albanią wzajemnych stosunków w dziedzinie zabezpieczenia społecznego przez zawarcie stosownej Umowy. Propozycja podjęcia negocjacji Umowy została przedstawiona w nocie Ambasady Albanii z dnia 27 kwietnia 2022 r. Dodatkowo, przedstawiciele Ambasady Albanii w Warszawie kilkakrotnie w rozmowach telefonicznych i spotkaniach bezpośrednich podkreślali, że władzom Albanii bardzo zależy na zawarciu z Polską umowy o zabezpieczeniu społecznym.

Konsultacje w kwestii zasadności zawarcia polsko-albańskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym potwierdziły potrzebę podjęcia działań w tym zakresie. W efekcie tych działań, w dniu 27 marca 2023 r., Prezes Rady Ministrów wyraził zgodę na rozpoczęcie negocjacji polsko-albańskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym.

W pierwszym rządzie zawarcie polsko-albańskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym wychodzi naprzeciw oczekiwaniom i postulatom Polonii zamieszkałej w Albanii. Wskazywano, że zabezpieczenie interesów obywateli polskich, którzy wskutek nagłych okoliczności zostaliby zmuszeni do opuszczenia Albanii, wymaga, aby z państwem tym łączyła Polskę dwustronna umowa o zabezpieczeniu społecznym. Zwracano też uwagę na brak możliwości korzystania przy ustalaniu prawa do świadczeń długoterminowych (emerytur i rent) z zasady sumowania okresów ubezpieczenia, a także braku możliwości transferu polskich świadczeń emerytalno-rentowych do Albanii. W tym obszarze wejście w życie Umowy zagwarantowałoby przynajmniej części z tych osób takie korzyści, jak:

- 1) możliwość nabycia prawa do świadczeń w drodze sumowania polskich i albańskich okresów ubezpieczenia oraz
- 2) możliwość transferu świadczeń nabytych na podstawie ustawodawstwa Polski, w przypadku przeniesienia swojego miejsca zamieszkania na terytorium Albanii i odwrotnie.

Umowy o zabezpieczeniu społecznym są zawierane przez państwa przede wszystkim w celu ochrony swoich obywateli pracujących w innych państwach, jednakże często są postrzegane także jako sposób na przyciągnięcie przedsiębiorstw z państw trzecich. Zawarte umowy pozytywnie bowiem oddziałują na wizerunek państwa wśród przedsiębiorców

⁹⁾ Liczba obywateli Albanii wykonujących w Polsce pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej w latach 2020–2025 (stan na 31 grudnia danego roku) była następująca: 81 osób w 2020 r., 66 osób w 2021 r., 117 osób w 2022 r., 51 osób w 2023 r., 55 osób w 2024 r. oraz 71 osób w 2025 r. W 2026 r. liczba ta wynosi 67 osób (stan na 31 stycznia).

zainteresowanych prowadzeniem działalności na terytorium drugiej Strony. Umowy mają też pośredni wpływ na wzrost zagranicznych inwestycji w danym państwie, szczególnie z uwagi na eliminowanie podwójnego opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Takie podwójne oskładkowanie zwiększa bowiem koszty działalności przedsiębiorstw i hamuje przepływ pracowników. Dlatego też umowne regulacje w obszarze zabezpieczenia społecznego, w kontekście postanowień dotyczących ustawodawstwa właściwego, mogą pozytywnie wpływać na rozwój polsko-albańskich stosunków gospodarczych¹⁰⁾. Z tego też powodu, rozważając związanie Polski umową o zabezpieczeniu społecznym z Albanią, wzięto pod uwagę nie tylko korzyści takiego rozwiązania w sferze społecznej, ale także uwzględniono potencjalne korzyści w sferze gospodarczej.

Podkreślenia jednak wymaga, że podpisana polsko-albańska Umowa o zabezpieczeniu społecznym nie jest umową migracyjną i nie ma na celu zachęcania cudzoziemców do pracy w Polsce. Jeżeli obywatel Albanii zechce skorzystać z postanowień polsko-albańskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym i zostanie delegowany do Polski, to przed przyjazdem będzie musiał uzyskać odpowiednie zezwolenie na pracę i przejść takie same procedury dopuszczenia do rynku pracy w Polsce jak obywatele państw, z którymi Polska nie ma podpisanej umowy o zabezpieczeniu społecznym.

Omawiając prawno-międzynarodowe aspekty związania się polsko-albańską Umową o zabezpieczeniu społecznym, należy zwrócić uwagę, że Umowa zapewniłaby lepszą realizację zobowiązania wynikającego dla Polski z jednego z podstawowych aktów prawnych Rady Europy, czyli Europejskiej Karty Społecznej. Dokument ten, ratyfikowany przez Polskę 25 czerwca 1997 r., w artykule 12 reguluje obszar zabezpieczenia społecznego i nakłada na

¹⁰⁾ Obecnie Albania jest jedynym państwem z Bałkanów Zachodnich, w którym jest widoczny systematyczny odpływ polskich inwestycji. Na koniec 2023 r. funkcjonował w Polsce 1 podmiot z udziałem kapitału z Albanii, natomiast 5 jednostek zagranicznych należących do podmiotów z siedzibą w Polsce miało swoje biura w Albanii. Jednym z najbardziej znanych polskich podmiotów działających na rynku albańskim jest Grupa Asseco. Asseco Poland prowadzi tam swoją filię, która zajmuje się produkcją i wdrażaniem oprogramowania na lokalnym rynku. Dodatkowo Asseco posiada udziały w kilku albańskich firmach. Posiada 70 % udziałów w firmie Helius Systems sh.p.k., która specjalizuje się w budowie niestandardowych stron internetowych, tworzeniu oprogramowania, rozwijaniu aplikacji mobilnych oraz analizie usług. Według Ministerstwa Rozwoju i Technologii istnieje duży potencjał do rozwijania dwustronnej współpracy inwestycyjnej. Do dziedzin, w których polscy przedsiębiorcy mogliby rozwijać projekty inwestycyjne w Albanii, należą: przemysł wydobywczy, energetyka, kolejnictwo, przemysł maszynowy i samochodowy, turystyka, ochrona środowiska, zielone technologie, telekomunikacja, przemysł spożywczy. Biorąc pod uwagę warunki geograficzne Albanii, perspektywiczna mogłaby się okazać współpraca w zakresie energii odnawialnej. Albania pozyskuje bowiem ponad 98 % energii elektrycznej z hydroelektrowni. Elektrownie wodne w Albanii wymagają modernizacji. Mając na uwadze, że Albania realizuje szeroki program modernizacji swojej gospodarki i poszerza współpracę międzynarodową, polskie firmy z sektora infrastrukturalnego mają szczególną szansę na zdobycie kontraktów w tym kraju.

państwa, które przyjęły go do stosowania, obowiązek uregulowania stosunków dwustronnych w obszarze zabezpieczenia społecznego z szeregiem państw-stron Karty, w tym również z Albanią, która ratyfikowała Europejską Kartę Społeczną (zrewidowaną) dnia 14 listopada 2002 r.

Należy też odnotować, że Albania podejmuje działania na rzecz uzyskania członkostwa w Unii Europejskiej. W tym celu m.in.:

- w 2003 r. władze Albanii rozpoczęły z Unią Europejską negocjacje Układu o Stabilizacji i Stowarzyszeniu, który w czerwcu 2006 r. został podpisany i w dniu 1 kwietnia 2009 r. wszedł w życie,
- od połowy grudnia 2010 r. na podstawie decyzji Unii Europejskiej obywatele Albanii mogą podróżować bez wizy do krajów Schengen przez 90 dni w okresie 6 miesięcy,
- w październiku 2013 r. Unia Europejska opublikowała raport na temat priorytetów rozszerzenia, w którym Komisja Europejska zarekomendowała nadanie Albanii statusu państwa kandydującego. Pozytywna decyzja co do nadania Albanii statusu kandydata zapadła na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniach 26–27 czerwca 2014 r.,
- w dniu 4 października 2018 r. rząd Albanii podpisał dwustronną umowę o współpracy z Eurojust, w celu wzmocnienia koordynacji działań prokuratur krajowych w zakresie walki z transgraniczną przestępczością zorganizowaną,
- w dniu 5 października 2018 r. rząd Albanii podpisał umowę o współpracy w zakresie zarządzania granicami z Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej (FRONTEX),
- w dniu 26 marca 2020 r. Rada Europejska zatwierdziła decyzję o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Albanią,
- w czasie konferencji międzyrządowej 19 lipca 2022 r. oficjalnie rozpoczęto negocjacje akcesyjne. Komisja Europejska rozpoczęła wówczas proces screeningowy, a raport ze screeningu dotyczący klastra 1 (kwestie podstawowe) został przedstawiony Radzie Europejskiej w czerwcu 2023 r.,
- 16 września 2025 r. odbyła się szósta konferencja akcesyjna z Albanią. Podczas posiedzenia otwarte zostały negocjacje w sprawie grupy rozdziałów 4: „Zielony program działań i zrównoważona konkurencyjność”. Ustalono również kryteria tymczasowego zamknięcia rozdziałów z tej grupy¹¹⁾,

¹¹⁾ Wcześniejsze konferencje akcesyjne odbyły się w dniach: 22 maja 2025 r., 14 kwietnia 2025 r., 17 grudnia 2024 r. oraz 15 października 2024 r. i dotyczyły rozpoczęcia negocjacji w sprawie, odpowiednio, grupy

– 17 listopada 2025 r. doszło do otwarcia ostatniego klastra negocjacyjnego – klastra 5 (zasoby, rolnictwo i spójność).

Raport Komisji Europejskiej z listopada 2025 r. poświęcony Albanii potwierdza utrzymanie przez Albanie silnego zaangażowania politycznego na rzecz integracji europejskiej.

Powyższe działania, w dłuższej perspektywie czasowej, mają przygotować Albanie do akcesji. Uwzględniając ten cel, należy pamiętać, że przyszłe członkostwo Albanii w Unii Europejskiej spowoduje obowiązkowe stosowanie przez władze i instytucje Albanii unijnych zasad koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, określonych w rozporządzeniach nr 883/2004 i nr 987/2009¹²⁾. Rozporządzenia te wywołują bezpośrednie skutki prawne, bez potrzeby transpozycji ze strony ustawodawcy krajowego i mają moc obowiązującą bezpośrednio dla obywateli, którzy mogą się powoływać na nie przed sądem krajowym. Dotychczasowe doświadczenia Polski wskazują, że wcześniejsza (przedakcesyjna) koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w ramach umów dwustronnych jest niezmiernie korzystna dla obu stron takiej umowy. Stwarza ona szansę nie tylko wybrania optymalnych rozwiązań współpracy w omawianej dziedzinie, ale także tworzy techniczne i organizacyjne warunki do przyszłego bezkolizyjnego stosowania przepisów unijnych w stosunkach dwustronnych. W tym kontekście związanie Polski polsko-albańską Umową pozwoli na przygotowanie się polskich i albańskich instytucji ubezpieczenia społecznego do wzajemnej współpracy w dziedzinie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – na zasadach obowiązujących w Unii Europejskiej. Zdaniem Ministerstwa Rozwoju i Technologii polsko-albańska Umowa o zabezpieczeniu społecznym będzie kolejnym krokiem na drodze dostosowywania się Albanii do członkostwa w Unii Europejskiej.

Zawarcie polsko-albańskiej umowy o zabezpieczeniu społecznym będzie także wpisywało się w realizację „Rządowej Strategii współpracy z Polonią i Polakami za Granicą na lata 2025–2030”. W strategii tej, w obszarze „Polityka powrotowa”, przewidziano m.in. zawieranie dwustronnych umów o zabezpieczeniu społecznym, które ograniczają ryzyko negatywnych konsekwencji przeniesienia miejsca zamieszkania lub zatrudnienia do Polski dla sytuacji danej osoby w zakresie zabezpieczenia społecznego (podlegania ustawodawstwu właściwemu, nabywania praw do świadczeń i ich wypłaty). Dodatkowo, polska strategia migracyjna na lata 2025–2030 pt. „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo” z dnia 15 października 2024 r.

rozdziałów 3: „Konkurencyjność i wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu”, grupy rozdziałów 2: „Rynek wewnętrzny”, grupy rozdziałów 6: „Stosunki zewnętrzne” oraz grupy rozdziałów 1: „Kwestie podstawowe”.

¹²⁾ Patrz przypis nr 1.

wskazuje, że jednym z obowiązków państwa jest utrzymywanie kontaktów z diasporą w celu osiągnięcia obopólnych korzyści, a kluczowym elementem polityki państwa w stosunku do niej jest podtrzymywanie związków z cudzoziemcami o polskich korzeniach. Zawarcie umowy o zabezpieczeniu społecznym będzie służyć realizacji celów polskiej polityki migracyjnej w obszarze budowania więzi z polską diasporą.

Uwzględniając powyższe, w opinii Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, związanie Polski podpisaną w Warszawie w dniu 23 lutego 2026 r. Umową o zabezpieczeniu społecznym z Albanią należy uznać za celowe ze względu na: spełnienie społecznych oczekiwań w tym zakresie, tj. rozwiązanie istotnych problemów obywateli Polski oraz Albanii wynikających z braku takiej Umowy, stworzenie lepszych warunków dla rozwoju polsko-albańskiej współpracy gospodarczej, realizację celów polskiej polityki migracyjnej w obszarze budowania więzi z polską diasporą, a także realizację celów unijnej polityki wobec państw regionu Bałkanów Zachodnich¹³⁾.

2. Wskazanie różnic między dotychczasowym i projektowanym stanem prawnym

Obecnie Polska nie jest związana z Albanią umową dwustronną regulującą kwestie zabezpieczenia społecznego. Z uwagi na to, że nie ma żadnych polsko-albańskich postanowień z zakresu zabezpieczenia społecznego powstają niekorzystne dla obywateli obu Stron zjawiska. Szczególnie dotkliwy jest:

- 1) brak możliwości zaliczania na prawo do świadczeń okresów ubezpieczenia przebytych na terytorium drugiej Strony, co oznacza, że ustalając prawo do świadczeń każde z państw bierze pod uwagę jedynie okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie ze swoimi przepisami wewnętrznymi. W efekcie osoby zainteresowane często nie mogą uzyskać prawa do świadczeń długoterminowych, jak emerytury i renty, ani przy zastosowaniu wyłącznie polskich (lub albańskich) wewnętrznych przepisów ubezpieczeniowych, ani przy zastosowaniu zasady sumowania okresów ubezpieczenia – stanowiącej standard w tego typu umowach,

¹³⁾ Komisja Europejska 6 października 2020 r. ogłosiła Plan gospodarczy i inwestycyjny dla Bałkanów Zachodnich. Jego celem jest długookresowa odbudowa gospodarcza regionu, wspieranie cyfrowej i „zielonej” transformacji, wzmacnianie integracji regionalnej. Kluczowy będzie rozwój takich obszarów jak transport, środowisko, energetyka oraz sektor prywatny. Przygotowany plan przewiduje udzielenie państwom bałkańskim pomocy finansowej w wysokości 9 mld euro. W odniesieniu do Albanii wsparcie to będzie dotyczyć m.in. wdrożenia programu rozwoju infrastruktury szerokopasmowej, utworzenia zintegrowanych regionalnych systemów gospodarki odpadami – w tym także zamknięcie składowisk niezgodnych z przepisami – oraz dofinansowania takich inwestycji, jak: niebieska autostrada (łącząca wybrzeża Chorwacji, Czarnogóry i Albanii), część połączenia kolejowego łączącego Czarnogórę, Albanię i Grecję, budowa gazociągu Fier-Vlora oraz jońsko-adriatyckiego, budowa elektrowni wodnej Skavica i modernizacja elektrowni wodnej Fierza.

- 2) brak regulacji prawnych dotyczących transferu świadczeń osobom, które przesiedliły się na terytorium drugiej Strony. W obowiązującym stanie prawnym świadczenia emerytalne i rentowe przysługujące z tytułu podlegania wyłącznie polskiemu systemowi zabezpieczenia społecznego, przyznane osobom zamieszkałym za granicą, są wypłacane w formie bezgotówkowej na rachunek bankowy emeryta lub rencisty w Polsce albo na jego wniosek, na wskazany przez niego rachunek bankowy w Polsce osoby przez niego upoważnionej do odbioru, zamieszkałej w Polsce¹⁴⁾. Oznacza to, że osoby zamieszkałe w Albanii, które uzyskały prawo np. do polskich emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy lub rent rodzinnych, nie mogą ich otrzymywać w miejscu swego zamieszkania, gdyż polskie ustawodawstwo w takim przypadku przewiduje wypłatę tych świadczeń tylko w Polsce.

Przedstawiona Umowa stworzy podstawę prawną dla polsko-albańskiej współpracy w omawianym zakresie.

Umowa odpowiada standardom międzynarodowym w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Jest ona oparta na głównych zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, tj.:

- 1) zasadzie równego traktowania – zgodnie z którą osoby objęte zakresem podmiotowym Umowy podlegają obowiązkom i korzystają z uprawnień wynikających z ustawodawstwa drugiej Umawiającej się Strony na tych samych warunkach co obywatele tej Umawiającej się Strony (art. 4 Umowy),
- 2) zasadzie zachowania praw nabytych (*eksportu/transferu świadczeń*) – zgodnie z którą świadczenia pieniężne nabyte zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron nie mogą zostać zmniejszone, zawieszane, uchylone lub wstrzymane z tego tylko powodu, że uprawniony ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, chyba że Umowa stanowi inaczej (art. 5 Umowy). Fakt zamieszkiwania w drugim państwie nie będzie miał negatywnego wpływu na prawo i wysokość wypłacanych świadczeń, przy czym z obowiązku transferu świadczeń, po Stronie polskiej, wyłączone zasiłki dla bezrobotnych oraz świadczenia przyznawane w szczególnym trybie i w drodze

¹⁴⁾ Zgodnie z art. 132 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1749, z późn. zm.).

wyjątku¹⁵⁾, natomiast po Stronie albańskiej wyłączono: świadczenia, rekompensaty¹⁶⁾ lub dodatki o charakterze nieskładkowym (art. 5 ust. 2 Umowy),

- 3) zasadzie sumowania okresów ubezpieczenia – zgodnie z którą okresy ubezpieczenia przebyte pod działaniem przepisów Umawiających się Stron mogą zostać zsumowane w celu nabycia lub zachowania przez zainteresowanego prawa do świadczeń z zabezpieczenia społecznego, a także do obliczania wymiaru tych świadczeń (art. 9, art. 10, art. 12 i art. 16 Umowy).

Umowa w art. 3 przewiduje, że będzie miała zastosowanie do wszystkich osób, które podlegają lub podlegały ustawodawstwu jednej lub obu Umawiających się Stron oraz członków ich rodzin, posiadających prawa pochodne. Umowa nie będzie zatem miała charakteru umowy obywatelskiej. Uzyskanie na jej podstawie prawa do świadczeń nie będzie uzależnione od posiadania przez wnioskodawcę obywatelstwa Polski lub Albanii, lecz od podlegania ustawodawstwu jednej lub obu Umawiających się Stron.

Zakresem przedmiotowym (art. 2), po Stronie polskiej, są objęte świadczenia z zabezpieczenia społecznego, czyli zasiłki dla bezrobotnych, a także świadczenia pieniężne z ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia społeczne rolników z tytułu: choroby i macierzyństwa (zasiłki, świadczenie rehabilitacyjne), starości (emerytury), niezdolności do pracy (renty), wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednorazowe odszkodowania, zasiłki, renty) oraz śmierci (renty rodzinne, zasiłki pogrzebowe).

Zakres przedmiotowy Umowy po Stronie albańskiej obejmuje świadczenia należne z albańskiego systemu ubezpieczeń społecznych takie jak: emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinne, świadczenia w razie choroby, świadczenia z tytułu macierzyństwa, świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki pogrzebowe.

Umowa będzie miała również zastosowanie do ustawodawstwa dotyczącego obowiązkowego ubezpieczenia (Część II Umowy – ustawodawstwo właściwe).

¹⁵⁾ Dotyczy świadczeń, o których mowa w art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 17 grudnia 1999 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz w art. 55 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 1770).

¹⁶⁾ Są to świadczenia wypłacane emerytom i rencistom na podstawie decyzji Rządu w przypadku spadku minimalnego dochodu przy jednoczesnym znacznym wzroście kosztów niektórych usług, np. cen energii elektrycznej. Są one wypłacane tylko osobom zamieszkałym w Albanii i nie podlegają transferowi poza granice Albanii.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Zdrowia, zakresem przedmiotowym Umowy nie zostały objęte świadczenia rzeczowe (zdrowotne)¹⁷⁾. Strona albańska także nie była zainteresowana włączeniem świadczeń rzeczowych do zakresu przedmiotowego Umowy.

Umowa zawiera regulacje dotyczące poszczególnych dziedzin zabezpieczenia społecznego objętych zakresem przedmiotowym Umowy. Są to uregulowania dotyczące:

a) ustawodawstwa właściwego (art. 6–8 Umowy)

Osoby objęte zakresem podmiotowym Umowy będą podlegać, w odniesieniu do danego zatrudnienia/pracy, ustawodawstwu wyłącznie jednego państwa, przy czym Umowa określa, które ustawodawstwo (którego państwa) jest w konkretnym przypadku właściwe. Jako podstawowy łącznik przyjęto miejsce wykonywania pracy (*lex loci labori*). Zgodnie zatem z art. 6 pkt 1 Umowy osoba (pracownik) zatrudniona na terytorium jednej Umawiającej się Strony będzie podlegać, w odniesieniu do tego zatrudnienia, wyłącznie ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony. Zasada ta znajdzie zastosowanie również do osób prowadzących działalność na własny rachunek na terytorium Umawiającej się Strony, gdyż zgodnie z art. 6 pkt 2 Umowy, w odniesieniu do tej pracy (działalności), dana osoba będzie podlegać wyłącznie ustawodawstwu państwa miejsca wykonywania działalności na własny rachunek.

Umowa, ustanawiając jako podstawową w obszarze ustawodawstwa właściwego zasadę *lex loci laboris*, przewiduje jednocześnie kilka uregulowań wyjątkowych, uzasadnionych charakterem lub specyfiką danej pracy (zawodu). Wyjątki te dotyczą pracowników delegowanych, osób prowadzących działalność na własny rachunek, którzy czasowo wykonują tę działalność na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach transportu międzynarodowego, osób zatrudnionych na statkach, urzędników oraz osób z nimi zrównanych, a także osób zatrudnionych w misjach dyplomatycznych i placówkach konsularnych.

Postanowieniem, które w przypadku umów dwustronnych ma niewątpliwie najszerze zastosowanie, jest delegowanie (wysłanie) pracowników. Art. 7 ust. 1 Umowy przewiduje, że pracownik zatrudniony przez pracodawcę, którego siedziba znajduje się na terytorium jednej ze Stron Umowy, który zostanie wysłany przez tego pracodawcę do pracy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w dalszym ciągu podlega systemowi zabezpieczenia społecznego pierwszego z ww. państw, przez okres nie dłuższy niż 24 miesiące, pod warunkiem, że

¹⁷⁾ Stanowisko Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2022 r., znak: WMD.080.8.2022.KK.

pracownik nie został wysłany, aby zastąpić osobę, której okres wysłania upłynął¹⁸⁾. Innymi słowy, pracownik polski, który zostanie oddelegowany przez swego pracodawcę do pracy w Albanii, będzie, przez okres maksymalnie 24 miesiące, podlegał polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego, a nie ustawodawstwu albańskiemu, co wynikałoby z zasady ogólnej wyrażonej w art. 6 Umowy. Uregulowanie to będzie stosowane także w drugą Stronę, tj. w odniesieniu do pracowników albańskich delegowanych do pracy do Polski. Możliwość zachowania przynależności pracownika delegowanego do systemu ubezpieczeń społecznych państwa, w którym jego przedsiębiorstwo macierzyste zwykle prowadzi działalność (państwa wysyłającego), ma na celu unikanie ewentualnych komplikacji natury administracyjnej, jakie mogą rodzić zarówno dla pracodawców, jak i instytucji ubezpieczeniowych, częste zmiany w podleganiu pracowników systemom ubezpieczeń społecznych, z drugiej zaś strony służy rozwojowi wzajemnej współpracy gospodarczej przez ułatwienie podejmowania decyzji o nowych inwestycjach na terytorium drugiej Strony Umowy.

Analogicznie, osoba prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium jednej Umawiającej się Strony, która czasowo będzie wykonywała swoją działalność na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, także nie będzie musiała zmieniać ustawodawstwa, któremu podlega, o ile to czasowe przeniesienie działalności nie będzie dłuższe niż 24 miesiące (art. 7 ust. 2 Umowy). W praktyce oznacza to możliwość przeniesienia działalności prowadzonej na własny rachunek na terytorium drugiej Umawiającej się Strony na okres do 24 miesięcy przy jednoczesnym zachowaniu przynależności do systemu ubezpieczeń społecznych pierwszej Umawiającej się Strony (państwa macierzystego prowadzenia działalności). Jest to rodzaj delegowania się osoby prowadzącej działalność na własny rachunek.

Ponadto, zgodnie z art. 7 ust. 3 Umowy, zarówno w odniesieniu do pracownika, jak i osoby prowadzącej działalność na własny rachunek będzie możliwe przedłużenie okresu delegowania (wysłania) o kolejne 24 miesiące, jeżeli pierwotny okres delegowania przedłuży się ponad 24 miesiące oraz na przedłużenie delegowania wyrazi zgodę władza właściwa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium praca/działalność jest wykonywana lub wyrazi ją instytucja upoważniona przez tę władzę do udzielenia takiej zgody.

¹⁸⁾ Warunek wprowadzony na wniosek Strony albańskiej, w celu uniknięcia sytuacji, w której pracownik będzie ciągle wysyłany (delegowany) do wykonywania pracy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Kolejne wyjątki od zasad ogólnych dotyczą:

- 1) personelu przedsiębiorstw transportowych wykonujących międzynarodowe przewozy osób i towarów koleją, drogą lądową, powietrzną lub przez wody śródlądowe na terytoriach obu Umawiających się Stron (tzw. podróżujący personel – art. 7 ust. 4 Umowy), któremu wskazano jako właściwe ustawodawstwo tej Umawiającej się Strony, na której terytorium przedsiębiorstwo ma siedzibę;
- 2) osób zatrudnionych na pokładzie statku pływającego pod banderą jednej z Umawiających się Stron (art. 7 ust. 5 Umowy), które będą podlegały ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, pod której banderą statek pływa;
- 3) urzędników i osób z nimi zrównanych (art. 7 ust. 6 Umowy), do których będzie miało zastosowanie ustawodawstwo tej Umawiającej się Strony, której administracja ich zatrudnia.

Powyższe wyjątki wynikają z charakteru lub specyfiki wykonywanej pracy (zawodu) i powszechnie występują w dwustronnych umowach o zabezpieczeniu społecznym.

W Umowie potwierdzono obowiązywanie, w odniesieniu do członków misji dyplomatycznych, postanowień Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych, sporządzonej w Wiedniu dnia 18 kwietnia 1961 r.¹⁹⁾ oraz, w odniesieniu do członków urzędów konsularnych, Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 24 kwietnia 1963 r.²⁰⁾ (art. 7 ust. 7 Umowy).

Umowa zawiera także ogólne postanowienie, zgodnie z którym władze właściwe obu Umawiających się Stron lub upoważnione przez nie instytucje mogą, za obopólną zgodą, ustalić wyjątki od postanowień art. 6 oraz art. 7 ust. 1–6, w odniesieniu do jakiegokolwiek osoby lub grupy osób i w ich interesie, objętych zakresem podmiotowym Umowy (art. 8 Umowy).

b) zasiłków dla bezrobotnych (art. 9 Umowy)

Umowa przewiduje, że okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony będą uwzględniane, w niezbędnym zakresie, w celu nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych, zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony. Sumowanie to będzie jednak możliwe wyłącznie w przypadku, gdy osoba zainteresowana bezpośrednio przed utratą pracy przebyła okresy ubezpieczenia zgodnie z ustawodawstwem państwa, w którym ubiega się o prawo do zasiłku. W przypadku gdy okresy ubezpieczenia

¹⁹⁾ Dz. U. z 1965 r. poz. 232.

²⁰⁾ Dz. U. z 1982 r. poz. 98.

przebyte na terytorium jednego państwa zostaną uwzględnione, w celu ustalenia prawa do zasiłku zgodnie z ustawodawstwem drugiego państwa, wówczas okres wypłaty zasiłku zostaje skrócony o okres, za który bezrobotny otrzymywał zasiłek na terytorium pierwszego państwa w czasie 12 miesięcy poprzedzających dzień rejestracji jako osoba bezrobotna²¹⁾.

Warunki nabycia statusu bezrobotnego na terytorium Umawiającej się Strony, inne niż okres ubezpieczenia, będą oceniane zgodnie z ustawodawstwem wewnętrznym danej Umawiającej się Strony²²⁾. To oznacza, że postanowienia dotyczące sumowania okresów ubezpieczenia, w celu ustalenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych, będą stosowane tylko w odniesieniu do osób, które mają już status bezrobotnego, czyli wyłącznie w celu ustalenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Postanowienia dotyczące sumowania okresów ubezpieczenia nie będą miały zastosowania w celu ustalenia statusu bezrobotnego, gdy status ten jest uzależniony od okresu zatrudnienia na terytorium danej Umawiającej się Strony, np. na terytorium Polski.

c) świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa (art. 10 i art. 11 Umowy)

Umowa zakłada stosowanie zasady sumowania okresów ubezpieczenia (o ile okresy te się nie pokrywają), w celu przyznania prawa do świadczeń pieniężnych z tytułu choroby i macierzyństwa (zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, zasiłku macierzyńskiego oraz zasiłku opiekuńczego)²³⁾, w przypadku gdy osoba zainteresowana pracuje zawodowo i podlega ustawodawstwu państwa, w którym ubiega się o świadczenia. W przypadku Albanii zasada ta będzie miała zastosowanie do zasiłków chorobowych oraz zasiłków macierzyńskich²⁴⁾. Świadczenia będą przyznawane i wypłacane zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium dana osoba jest ubezpieczona w chwili nabycia prawa do świadczenia. Świadczenia pieniężne będą objęte zasadą eksportu świadczeń, czyli będą wypłacane (transferowane) osobom uprawnionym zarówno w przypadku zmiany miejsca zamieszkania, jak też w trakcie czasowego pobytu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

²¹⁾ W Albanii warunkiem uzyskania prawa do zasiłku dla bezrobotnych jest posiadanie 12 miesięcy ubezpieczenia przed utratą pracy oraz brak innych źródeł dochodu (z wyjątkiem częściowej renty inwalidzkiej). Zasiłek jest wypłacany maksymalnie przez 12 miesięcy, a jego wysokość zależy od wysokości opłacanych składek ubezpieczeniowych.

²²⁾ W przypadku Polski, zgodnie z ustawą z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620, z późn. zm.).

²³⁾ Dotyczy świadczeń pieniężnych wymienionych w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 501, z późn. zm.) oraz odpowiednich świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa wymienionych w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

²⁴⁾ W Albanii nie ma zasiłków opiekuńczych z tytułu sprawowania opieki nad członkiem rodziny.

d) świadczeń emerytalno-rentowych (art. 12–16 Umowy)

Umowa przewiduje, że uprawnienia do świadczeń emerytalno-rentowych będą ustalane z uwzględnieniem łączonych okresów ubezpieczenia przebytych w obydwu państwach (zasada sumowania okresów), jeśli to konieczne, tj. niezbędne w celu uzyskania prawa do świadczenia (brak obligatoryjności sumowania okresów), o ile okresy te się nie pokrywają (art. 12 ust. 1 Umowy). Dodatkowo, w przypadkach, w których nawet po zsumowaniu okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem polskim i albańskim, ubezpieczony nie nabędzie prawa do świadczenia, każde z państw uwzględni okresy przebyte w państwie trzecim, z którym zarówno Polska, jak i Albania mają wiążące umowy, które przewidują sumowanie okresów ubezpieczenia (art. 12 ust. 3 Umowy).

Świadczenia emerytalno-rentowe przyznawane zgodnie z Umową będą ustalane według następujących zasad:

- 1) w przypadkach gdy okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce będą wystarczające do ustalenia prawa do emerytury lub renty w myśl polskich przepisów i okresy ubezpieczenia przebyte w Albanii będą wystarczające do ustalenia prawa do emerytury lub renty w myśl albańskich przepisów, ubezpieczony otrzyma polskie świadczenie wyliczone tylko na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych w Polsce oraz albańskie świadczenie przyznane i obliczone wyłącznie za okresy ubezpieczenia przebyte w Albanii (tzw. świadczenia niezależne/pełne – ustalone bez stosowania zasady sumowania okresów ubezpieczenia), zgodnie z art. 15 Umowy;
- 2) w przypadkach gdy okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce nie będą wystarczające do ustalenia prawa do polskiej emerytury lub renty, a okresy ubezpieczenia przebyte w Albanii nie pozwolą na nabycie prawa do albańskiej emerytury lub renty, każde z państw ustali prawo do świadczenia na podstawie sumy okresów ubezpieczenia przebytych w obydwu państwach i będzie je wypłacać w wysokości odpowiadającej stosunkowi własnych okresów ubezpieczenia do ich sumy uzyskanej w obydwu państwach (tzw. świadczenia zależne/proporcjonalne – ustalone z zastosowaniem zasady sumowania okresów ubezpieczenia), zgodnie z art. 16 Umowy;
- 3) w przypadkach gdy okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce nie będą wystarczające do ustalenia prawa do polskiej emerytury lub renty, a okresy ubezpieczenia przebyte w Albanii pozwolą na nabycie prawa do albańskiej emerytury lub renty, polska instytucja ubezpieczeniowa ustali prawo do świadczenia na podstawie sumy okresów ubezpieczenia przebytych w obydwu państwach i będzie je wypłacać w wysokości odpowiadającej

stosunkowi własnych okresów ubezpieczenia do ich sumy uzyskanej w obydwu państwach (tzw. świadczenia zależne/proporcjonalne), zgodnie z art. 16 Umowy; natomiast albańska instytucja ubezpieczeniowa ustali prawo do świadczenia tylko na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych w Albanii (tzw. świadczenie niezależne/pełne ustalone bez stosowania zasady sumowania okresów ubezpieczenia), zgodnie z art. 15 Umowy. To rozwiązanie znajdzie odpowiednio zastosowanie także w odwrotnym przypadku, tj. gdy okresy ubezpieczenia przebyte w Polsce będą wystarczające do ustalenia prawa do polskiej emerytury lub renty, natomiast okresy ubezpieczenia przebyte w Albanii nie będą wystarczające do przyznania prawa do albańskiej emerytury lub renty i konieczne będzie zastosowanie zasady sumowania okresów ubezpieczenia,

- 4) w przypadkach gdy prawo do emerytury lub renty zostanie ustalone dopiero po zsumowaniu polskich i albańskich okresów ubezpieczenia z okresami ubezpieczenia przebytymi w państwie trzecim, z którym zarówno Polska, jak i Albania zawarły umowy o zabezpieczeniu społecznym, przewidującą sumowanie okresów ubezpieczenia (art. 12 ust. 3 Umowy), każde z państw ustali prawo do świadczenia na podstawie sumy okresów ubezpieczenia przebytych we wszystkich ww. państwach i będzie je wypłacać w wysokości odpowiadającej stosunkowi własnych okresów ubezpieczenia do ich sumy uzyskanej w Polsce, Albanii i państwie trzecim (tzw. świadczenia zależne/proporcjonalne), zgodnie z art. 16 Umowy.

W polskim systemie emerytalno-rentowym możliwość zastosowania zasady sumowania okresów będzie szczególnie istotna dla osób ubiegających się o polskie emerytury z tzw. „starego” systemu emerytalnego, gdyż w celu nabycia prawa do świadczenia jest wymagane posiadanie minimalnego okresu ubezpieczenia, który wynosi: 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, a także dla osób ubiegających się o polskie renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż w celu uzyskania prawa do świadczenia wymagane jest, zależnie od wieku wnioskodawcy, posiadanie minimalnego stażu ubezpieczeniowego. Znajdzie ona zastosowanie także przy ustalaniu prawa do: emerytur pomostowych, rent rodzinnych oraz rent szkoleniowych, należnych z powszechnego ubezpieczenia społecznego, a także do: emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy, rent rodzinnych oraz rent szkoleniowych, należnych z systemu ubezpieczenia społecznego rolników. W odniesieniu do Polski zasada sumowania

znajdzie zastosowanie także przy ustalaniu dopłaty do minimalnej kwoty emerytury lub renty²⁵⁾.

W Albanii zasada ta będzie szczególnie istotna przy ustalaniu prawa do emerytur²⁶⁾, emerytur wcześniejszych²⁷⁾, rent z tytułu niezdolności do pracy²⁸⁾.

Dodatkowo, Umowa zawiera także uregulowanie dotyczące sytuacji, w której dana osoba posiada na terytorium jednej z Umawiających się Stron okres ubezpieczenia krótszy niż 12 miesięcy. W takim przypadku instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony nie przyznaje prawa do emerytury lub renty, jeżeli zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem przyznanie prawa do tych świadczeń, w oparciu o tak krótki okres ubezpieczenia, nie jest możliwe. Jednakże okres ten zostanie uwzględniony, w celu nabycia prawa do świadczenia, przez instytucję właściwą drugiej Umawiającej się Strony, w której po zsumowaniu okresów ubezpieczenia zgodnie z art. 12 Umowy powstanie prawo do emerytury lub renty (art. 13 Umowy).

Wskazany w Umowie sposób ustalania świadczeń oznacza obowiązek stosowania zasady „*pro rata temporis*” (proporcji okresów), zgodnie z którą ustalanie proporcjonalnych świadczeń emerytalno-rentowych (z zastosowaniem zasady sumowania okresów) jest obligatoryjne tylko w tych przypadkach, w których zainteresowany nie ma prawa do pełnej emerytury lub renty (ustalonej bez stosowania zasady sumowania okresów ubezpieczenia). Sposób obliczania wysokości świadczeń przyznanych z zastosowaniem zasady uwzględniania (sumowania) okresów ubezpieczenia oraz zasady „*pro rata temporis*” został wskazany w art. 16 Umowy. Zgodnie z nim instytucja właściwa Umawiającej się Strony ustala wysokość świadczenia w następujący sposób:

- 1) oblicza teoretyczną wysokość świadczenia, należną w przypadku, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia zostały przebyte zgodnie z obowiązującym ją ustawodawstwem,
- 2) na podstawie teoretycznej wysokości, o której mowa powyżej, określa rzeczywistą wysokość świadczenia w oparciu o proporcję okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem, które stosuje, do sumy wszystkich przebytych okresów ubezpieczenia.

²⁵⁾ Zgodnie z art. 85 ust. 5 i art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

²⁶⁾ Do nabycia emerytury wymagany jest co najmniej 15 letni okres ubezpieczenia. W celu uzyskania emerytury pełnej jest wymagany okres 40 lat ubezpieczenia.

²⁷⁾ Możliwość nabycia na maksymalnie 3 lata przed ukończeniem wieku emerytalnego. Wymagany staż ubezpieczeniowy to 40 lat.

²⁸⁾ Wymagany co najmniej roczny okres ubezpieczenia.

W art. 16 ust. 1 pkt 3 Umowy wskazano także, że jeżeli łączne okresy ubezpieczenia, zsumowane zgodnie z art. 12 Umowy, przekroczą maksymalny okres ubezpieczenia przewidziany ustawodawstwem, które stosuje instytucja właściwa, to instytucja ta ustala wysokość świadczenia jako proporcję okresów ubezpieczenia przebytych według tego ustawodawstwa, w stosunku do maksymalnego okresu ubezpieczenia branego pod uwagę do obliczenia pełnej wysokości świadczenia na podstawie ustawodawstwa tej Umawiającej się Strony.

Powyższe uregulowanie zostało wprowadzone do projektu Umowy na wniosek Strony albańskiej, która wyjaśniła, że zgodnie z albańskim ustawodawstwem maksymalny okres uwzględniany do obliczenia wysokości emerytury/renty to 40 lat. Uwzględnienie wyższego wymiaru stażu ubezpieczeniowego nie jest możliwe, a także nie byłoby korzystne dla osób zainteresowanych. Z tego względu art. 16 ust. 1 pkt 3 Umowy ma zagwarantować, że nawet gdy po zsumowaniu polskich i albańskich okresów ubezpieczenia łączny okres ubezpieczenia będzie wyższy niż 40 lat, to do obliczenia albańskiej emerytury/renty zostanie uwzględniony maksymalnie okres 40 lat.

W Polsce nie ma określonego maksymalnego okresu ubezpieczenia społecznego, który uwzględnia się przy obliczaniu polskiej emerytury/renty. Do obliczenia wysokości świadczeń emerytalno-rentowych uwzględnia się cały przebyty okres ubezpieczenia. Dlatego w aktualnym stanie prawnym art. 16 ust. 1 pkt 3 Umowy nie będzie stosowany przez polskie instytucje ubezpieczenia społecznego. Jego stosowanie będzie możliwe w przypadku zmiany polskich przepisów krajowych obowiązujących w tym zakresie.

Ustalając podstawę wymiaru emerytury lub renty, instytucja właściwa każdej z Umawiających się Stron uwzględnia wyłącznie wynagrodzenie uzyskane zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez tę instytucję oraz składki odprowadzone zgodnie z tym ustawodawstwem. To oznacza, że do obliczania podstawy wymiaru polskich świadczeń emerytalno-rentowych będzie uwzględniane wyłącznie wynagrodzenie osiągnane w Polsce lub składki odprowadzone do polskiego systemu ubezpieczeń społecznych. Wysokość polskiego świadczenia nie będzie zależna od wynagrodzenia osiąganego w Albanii lub składek odprowadzonych do albańskiego systemu.

W odniesieniu do świadczeń emerytalnych i rentowych, zgodnie z Umową, zastosowanie będzie miała zasada zrównania faktów i zdarzeń (art. 14 Umowy). Oznacza to, że fakty (np. zatrudnienie, pobieranie świadczenia, osiągnięcie dochodu, praca na własny rachunek, zamieszkanie) i zdarzenia (np. wypadek, śmierć), które zaistniały na terytorium Albanii, a które

mają wpływ na nabycie prawa, zawieszenie lub wysokość polskiej emerytury lub renty, będą uwzględniane tak, jakby zaistniały na terytorium Polski. Zasada ta będzie stosowana także w drugą stronę, czyli fakty i zdarzenia, które zaistniały w Polsce będą uwzględniane przez instytucję albańską przy ustalaniu świadczeń emerytalnych i rentowych, tak jakby zaistniały na terytorium Albanii.

e) świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (art. 17–18 Umowy)

Prawo do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych²⁹⁾ będzie ustalane zgodnie z ustawodawstwem, któremu podlegał ubezpieczony w chwili wypadku albo podczas wykonywania pracy, w wyniku której powstała choroba zawodowa. Jeżeli jednak praca, która spowodowała chorobę zawodową była wykonywana podczas podlegania ustawodawstwu każdej z Umawiających się Stron, wówczas świadczenia są przyznawane zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony gdzie praca była wykonywana ostatnio.

Dodatkowo, w odniesieniu do świadczeń z tytułu choroby zawodowej, Umowa przewiduje, że jeżeli ich przyznanie jest uzależnione:

- 1) od stwierdzenia danej choroby po raz pierwszy na terytorium Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony także wówczas, gdy choroba ta została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony (art. 17 ust. 3 Umowy),
- 2) od wykonywania pracy, która tę chorobę spowodowała przez określony czas, uwzględnia się także okresy, podczas których taka praca była wykonywana na terytorium drugiej Umawiającej się Strony (art. 17 ust. 4 Umowy).

Umowa zawiera ponadto uregulowania dotyczące sytuacji pogłębienia się choroby zawodowej (art. 18 Umowy). Podstawową zasadą jest, że jeżeli prawo do świadczenia z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, to odpowiedzialność za wypłatę świadczenia z tytułu pogłębienia się tej choroby ponosi instytucja właściwa tej Strony, nawet jeżeli pogłębienie choroby nastąpiło w chwili, gdy osoba ta podlegała ustawodawstwu drugiej Umawiającej się Strony, o ile nie wykonywała tam pracy narażającej ją na chorobę zawodową. Natomiast w sytuacji, gdy pogłębienie się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenie z tytułu tej choroby, zgodnie z ustawodawstwem

²⁹⁾ Dotyczy świadczeń pieniężnych przysługujących z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wymienionych w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1644, z późn. zm.) oraz odpowiadających im świadczeń wskazanych w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

jednej Umawiającej się Strony, wystąpiło podczas wykonywania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony pracy, która może spowodować chorobę zawodową, wówczas:

- 1) instytucja właściwa pierwszej Umawiającej się Strony nadal wypłaca przyznane świadczenie, nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej,
- 2) instytucja właściwa drugiej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegała osoba w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenie w wysokości różnicy między wysokością świadczenia, które przysługuje po pogłębieniu się choroby zawodowej, a wysokością świadczenia, które przysługiwałoby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie z obowiązującym ją ustawodawstwem.

f) zasiłki pogrzebowe (art. 19 Umowy)

Zasiłki pogrzebowe będą przyznawane i wypłacane przez właściwą instytucję tej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwo ma zastosowanie do pracownika, osoby pracującej na własny rachunek oraz emeryta lub rencisty w chwili jego śmierci. Jednakże, jeżeli w wyniku śmierci emeryta lub rencisty otrzymującego świadczenia zarówno na podstawie polskiego, jak i albańskiego ustawodawstwa, prawo do zasiłku pogrzebowego powstanie zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, wówczas właściwą do wypłaty zasiłku będzie instytucja tej Umawiającej się Strony, na której terytorium emeryt lub rencista miał miejsce zamieszkania w chwili śmierci. Jeżeli zmarły emeryt lub rencista nie zamieszkiwał w chwili śmierci na terytorium żadnej z Umawiających się Stron, wówczas prawo do zasiłku pogrzebowego ustali instytucja tego państwa, na którego terytorium zmarły przebył ostatnie okresy ubezpieczenia.

Powyższe uregulowania będą miały zastosowanie także do członków rodzin osób zmarłych, które wywodzą swoje prawa od tych osób³⁰⁾.

g) postanowienia różne (art. 20–29 Umowy)

Umowa zawiera także uregulowania administracyjne, odnoszące się m.in. do: pomocy administracyjnej i prawnej (art. 21 Umowy), ochrony danych osobowych (art. 22 Umowy),

³⁰⁾ W Albanii, na podstawie ustawy nr 7703 z dnia 11.05.1993 r. o ubezpieczeniu społecznym w Republice Albanii, jest wypłacane świadczenie na pokrycie kosztów pogrzebu. Wynosi ono 50 % kwoty minimalnego wynagrodzenia. Jednakże świadczenie to nie posiada swojej nazwy własnej będącej odpowiednikiem polskiego zasiłku pogrzebowego. Z tego względu Strona albańska nie wymieniła w zakresie przedmiotowym Umowy (art. 2 ust. 1) świadczenia zwanego zasiłkiem pogrzebowym. Strona albańska zapewniła jednak, że albańskie świadczenie odpowiadające swym charakterem polskiemu zasiłkowi pogrzebowemu jest objęte zakresem przedmiotowym Umowy. Wynika to z art. 2 ust. 1 punkt 1 Umowy. Strona albańska potwierdziła także, że będzie stosowała postanowienia art. 19 Umowy (zasiłki pogrzebowe) do albańskiego świadczenia wypłacanego w kwocie 50 % minimalnego wynagrodzenia, przeznaczonego na pokrycie kosztów pogrzebu.

zwolnienia z opłat i uwierzytelnień (art. 23 Umowy), składania dokumentów (art. 24 Umowy), przekazywania informacji i dokumentów drogą elektroniczną (art. 25 Umowy), ustalania niezdolności do pracy³¹⁾ (art. 26 Umowy), języka komunikacji (art. 27 Umowy), wypłaty świadczeń (art. 28 Umowy) oraz rozstrzygania sporów (art. 29 Umowy).

Zwrócenia uwagi wymaga art. 22 Umowy, dotyczący ochrony danych osobowych. Postanowienia w tym zakresie zostały wprowadzone do Umowy z uwagi na fakt, że Albania, w rozumieniu uregulowań unijnych, jest państwem trzecim niezapewniającym na swoim terytorium odpowiedniego poziomu ochrony danych osobowych³²⁾. Tym samym, zgodnie z art. 46 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)³³⁾, przekazywanie przez polskie instytucje danych osobowych do Albanii jest możliwe w przypadku prawnie wiążącego i egzekwowalnego instrumentu między organami lub podmiotami publicznymi (art. 46 ust. 2 lit. a rozporządzenia). Za tego typu instrument należy uznać ratyfikowaną umowę międzynarodową gwarantującą odpowiedni poziom ochrony danych osobowych.

W toku negocjacji Strona albańska wielokrotnie zapewniała, że posiada przepisy prawa wewnętrznego, które gwarantują wysokie standardy ochrony danych osobowych. Mając to na uwadze, nie może zaakceptować w Umowie regulacji jeszcze bardziej szczegółowych niż te już wynegocjowane. Takie rozwiązanie nie zostałoby zaakceptowane przez albańskie organy właściwe w zakresie ochrony danych osobowych, co w konsekwencji uniemożliwiłoby zawarcie polsko-albańskiej Umowy.

Mając na uwadze stanowisko Strony albańskiej, jak również stanowisko wyrażone w sprawie przez polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych³⁴⁾, w Umowie ograniczono się do tych

³¹⁾ Regulacja dotycząca ustalania niezdolności do pracy dla celów rentowych oraz świadczeń z tytułu choroby (np. dotyczących świadczenia rehabilitacyjnego).

³²⁾ Komisja Europejska została uprawniona do określenia, czy dane państwo trzecie zapewnia odpowiedni poziom ochrony. Dotychczas Komisja nie uznała, że Albania zapewnia odpowiednią ochronę danych osobowych.

³³⁾ Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1, z późn. zm.

³⁴⁾ Pismo Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dnia 6 maja 2024 r. (znak: DPT.650.42.2024/3), w sprawie postanowień dotyczących ochrony danych osobowych w umowach międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym, zawieranych przez RP z państwami spoza UE. W piśmie m.in. wyrażono opinię, że:

- istotą umowy międzynarodowej jest przyjęcie w niej regulacji akceptowalnych dla obu stron umowy, które, z jednej strony czynią zadość wymaganiom stawianym przez ich systemy prawne, a z drugiej godzą różnice z nich wynikające. Prawo traktatów opiera się bowiem na zasadach dobrowolnej zgody i wykonywania umów w dobrej wierze. W konsekwencji nie można wymagać od partnera traktatowego, że zaakceptuje i będzie stosował regulacje prawne obowiązujące wyłącznie w systemie prawnym jednej strony,

zapisów o ochronie danych osobowych, które były możliwe do przyjęcia przez każdą z Umawiających się Stron. Dlatego też w Umowie zawarto postanowienia odnoszące się do kwestii wzajemnego przekazywania danych osobowych zgodnie z przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron oraz postanowieniami wyszczególnionymi w art. 22 Umowy, w którym wskazano, co stanowi dane osobowe (ust. 1), kto i w jakim celu może je przekazywać (ust. 2) oraz przez kogo i w jakim celu mogą być wykorzystywane (ust. 3). Wskazano także:

- na możliwość przekazywania danych osobowych do innych celów niż stosowanie Umowy, jeżeli ich wykorzystanie w sposób oczywisty działa na korzyść danej osoby (ust. 4);
- na możliwość przekazania danych innej instytucji Umawiającej się Strony tylko w celu stosowania Umowy (ust. 5 i 6);
- obowiązek ochrony danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem, zmianami i przekazywaniem, a także obowiązek wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych dla zapewnienia tej ochrony (ust. 7 i 8);
- obowiązek informacyjny wobec osoby, której dane dotyczą (ust. 9);
- obowiązek podejmowania niezbędnych środków, aby przekazywane dane były aktualne, pełne i dokładne dla realizacji celów, dla których je zgromadzono; w razie potrzeby ich korygowanie i niszczenie (ust. 10);
- obowiązek niszczenia danych po osiągnięciu celu, dla którego je zgromadzono lub wykorzystano (ust. 11);
- obowiązek informowania osoby zainteresowanej o przekazaniu danych i ich wykorzystaniu do celów innych niż stosowanie Umowy, obowiązek udostępnienia danych osobie, której dane dotyczą, możliwość zażądania sprostowania danych, ich usunięcia, ograniczenia przetwarzania lub wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych (ust. 12);
- obowiązek informowania się o zmianach w przepisach prawnych dotyczących ochrony danych osobowych, jeżeli zmiany te mają wpływ na stosowanie Umowy (ust. 13);

-
- nie jest dobrym rozwiązaniem dążenie do stosowania we wszystkich zawieranych umowach jednolitego i rozbudowanego postanowienia dotyczącego ochrony danych osobowych. W tym zakresie, podobnie jak w całych negocjacjach umowy międzynarodowej, wskazana jest daleko idąca elastyczność,
 - nie sposób wymagać od państw spoza Unii Europejskiej, aby dostosowywały swój system prawny do rozbudowanych przepisów unijnych,
 - zgodnie z motywem 102 preambuły RODO: „Państwa członkowskie mogą zawierać umowy międzynarodowe przewidujące m.in. przekazywanie danych osobowych do państw trzecich lub organizacji międzynarodowych o ile umowy takie nie wpływają na niniejsze rozporządzenie ani na inne przepisy prawa Unii i o ile przewidują odpowiedni stopień ochrony podstawowych praw osób, których dane dotyczą”.

- obowiązek wzajemnego informowania się o naruszeniu ochrony danych osobowych oraz obowiązek podejmowania działań w celu zapobieżenia skutkom takiego naruszenia (ust. 14 i 15);
- prawo do skorzystania z odwołania się do niezależnego organu administracyjnego lub sądu (ust. 16);
- obowiązek stosowania postanowień o ochronie danych także wobec innych danych chronionych uzyskanych w trakcie stosowania Umowy lub w związku z Umową.

Postanowienia zawarte w art. 22 Umowy mają szeroki zakres i w znacznym stopniu odpowiadają uregulowaniom jakie obowiązują w Unii Europejskiej.

h) postanowienia przejściowe i końcowe (art. 30–32 Umowy)

Proponowane w Umowie zasady ustalania prawa do świadczeń oraz ich wypłaty będą obowiązywały od dnia wejścia w życie Umowy. Postanowienia Umowy nie będą uzasadniały roszczeń o wypłatę świadczeń za okres przed jej wejściem w życie (art. 30 ust. 1 Umowy), jednakże okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron przed dniem wejścia w życie Umowy będą uwzględniane przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń przyznawanych na jej podstawie (art. 30 ust. 2 Umowy). Zdarzenia ubezpieczeniowe (np. wypadek przy pracy), które wystąpiły przed wejściem w życie Umowy, także będą uwzględniane przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń przyznawanych na jej podstawie, o ile zobowiązania wynikające z tych zdarzeń nie zostały wcześniej już uregulowane.

3. Skutki wejścia w życie Umowy

Skutki społeczne:

Wejście w życie polsko-albańskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym zagwarantuje zarówno polskim, jak i albańskim ubezpieczonym realne korzyści, w tym:

- 1) możliwość uwzględniania okresów ubezpieczenia przebytych w Albanii, w celu ustalenia prawa i wysokości polskich świadczeń emerytalno-rentowych (i odwrotnie). Umowa umożliwi sumowanie okresów ubezpieczenia przebytych na terytorium obu Umawiających się Stron, co niejednokrotnie przesądzi o nabyciu prawa do częściowej (proporcjonalnej) emerytury lub renty przyznanej przez instytucje ubezpieczeniowe Polski i Albanii oraz jej wypłacie w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy,
- 2) umożliwi transfer świadczeń nabytych na podstawie ustawodawstwa Polski lub Albanii, w przypadku zmiany przez uprawnionego miejsca zamieszkania.

Skutki gospodarcze:

Postanowienia dotyczące ustalania właściwego ustawodawstwa, poprzez eliminację podwójnego opłacania składek ubezpieczeniowych, mogą przyczynić się do poprawy współpracy gospodarczej między Polską a Albanią. Postanowienia w zakresie możliwości delegowania pracowników jednego państwa, w celu wykonywania pracy na terytorium drugiego państwa, to rozwiązania, które mają wpływ na zmniejszenie kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, a tym samym rozwój stosunków gospodarczych między państwami, pozyskiwanie i realizację nowych kontraktów, nowych inwestycji.

Skutki finansowe:

Wejście w życie każdej nowej umowy o zabezpieczeniu społecznym wiąże się z określonymi skutkami finansowymi. Dokładne ich określenie, wobec braku wymaganych danych, nie jest możliwe. Można jednak podjąć się szacunkowej analizy konsekwencji wejścia w życie danej umowy dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, funduszy ubezpieczeniowych oraz Funduszu Pracy.

a) skutki wejścia w życie polsko-albańskiej Umowy dla budżetu państwa

Żadne świadczenia objęte zakresem przedmiotowym Umowy nie są finansowane bezpośrednio ze środków budżetu państwa. Dlatego też można stwierdzić, że wejście w życie polsko-albańskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym nie będzie miało wpływu na finanse budżetu państwa.

b) skutki wejścia w życie polsko-albańskiej Umowy dla jednostek samorządu terytorialnego

Żadne świadczenia objęte zakresem przedmiotowym projektu Umowy nie są finansowane ze środków jednostek samorządu terytorialnego. Dlatego też można stwierdzić, że wejście w życie polsko-albańskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym nie będzie miało wpływu na finanse jednostek samorządu terytorialnego.

c) skutki wejścia w życie polsko-albańskiej Umowy dla funduszy ubezpieczeniowych

Zakres przedmiotowy projektu Umowy oznacza, że skutki wejścia jej w życie będą obciążały głównie fundusze ubezpieczeniowe, tj.: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Emerytalno-Rentowy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Fundusz Emerytur Pomostowych. Wpływ regulacji polsko-albańskiej Umowy na dochody i wydatki tych

Funduszy jest trudny do oszacowania. Należy tu jednak zwrócić uwagę na następujące czynniki:

- 1) wejście w życie Umowy nie spowoduje wzrostu wydatków funduszy ubezpieczeniowych w odniesieniu do osób objętych tzw. „nowym systemem emerytalnym”. W przypadku tej grupy osób uzyskanie prawa do świadczeń nie jest uzależnione od osiągnięcia określonego stażu ubezpieczeniowego, nie będzie zatem potrzeby sumowania okresów ubezpieczenia przebytych w Albanii, w celu uzyskania prawa do polskiej emerytury. Wejście w życie Umowy nie wpłynie na zwiększenie grupy osób uprawnionych do polskich świadczeń, a wypłata świadczeń za okresy ubezpieczenia przebyte wyłącznie w Polsce będzie stanowiła realizację wcześniejszych zobowiązań wynikających z faktu pobierania składek na ubezpieczenia społeczne;
- 2) wejście w życie Umowy może spowodować wzrost kosztów finansowania świadczeń należnych z polskiego systemu ubezpieczenia społecznego, wypłacanych osobom objętym tzw. „starym systemem emerytalnym”. Na podstawie założeń, jakie przyjęto w celu oszacowania kosztów finansowania polskich świadczeń emerytalno-rentowych (w tym odszkodowań jednorazowych, zasiłków pogrzebowych), wyliczono, że maksymalny ich koszt w II połowie 2026 r. wyniesie: 0,54 mln zł oraz 1,1 mln zł w 2027 r. (w wariancie umiarkowanym)³⁵⁾;
- 3) wejście w życie Umowy będzie związane z ponoszeniem kosztu transferu świadczeń do miejsca zamieszkania osoby do nich uprawnionej, zamieszkałej na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. Jednakże wydatki z tytułu transferu polskich świadczeń emerytalno-rentowych oraz świadczeń chorobowych do Albanii nie powinny być traktowane jako dodatkowy koszt funduszy ubezpieczeniowych, gdyż są one realizacją wcześniejszych zobowiązań wynikających z pobierania składek na ubezpieczenia społeczne;
- 4) wejście w życie Umowy może przyczynić się do wzrostu poziomu składek wpłacanych do polskiego systemu, a co za tym idzie zwiększenia bieżących dochodów funduszy ubezpieczeniowych³⁶⁾, szczególnie, że od roku 2021 liczba obywateli Albanii zgłaszanych

³⁵⁾ Szacunki sporządzone przez Departament Analiz Ekonomicznych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (pismo z dnia 8.07.2025 r., znak: DSZ-I.433.5.1.2024). Wariant umiarkowany oznacza, że do szacunków przyjęto średniomiesięczną wartość świadczenia emerytalnego dla jednej osoby w wysokości 2/3 najniższej polskiej emerytury.

³⁶⁾ Na koniec 2024 r. 845 obywateli Albanii miało zalegalizowane prawo do wykonywania pracy na terytorium Polski, niezależnie od formy dokumentu legalizującego pracę (zezwoleń na pracę, zezwolenie na pracę sezonową). Nie oznacza to, że wszyscy pracują dziś w Polsce, a jedynie że mają zalegalizowane prawo do jej wykonywania. Liczba zezwoleń na pracę oraz zezwoleń sezonowych wydanych dla obywateli Albanii w latach 2020–2025 kształtowała się następująco: 381 w 2020 r., 325 w 2021 r., 580 w 2022 r., 406 w 2023 r., 244 w 2024 r., 55 w I półroczu 2025 r. Zdecydowana większość zezwoleń dotyczyła pracy mężczyzn – 94 %. Osoby młode do 44 lat stanowiły 83 %. Biorąc pod uwagę sekcje PKD dominują: budownictwo – 44 %, transport i

do ubezpieczenia emerytalno-rentowego utrzymuje się na podobnym poziomie, tj. w przedziale 660–690 osób³⁷⁾.

d) skutki wejścia w życie polsko-albańskiej Umowy dla Funduszu Pracy

Wejście w życie polsko-albańskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym może spowodować wzrost wydatków z tytułu finansowania, objętych zakresem przedmiotowym projektu Umowy, zasiłków dla bezrobotnych. Należy jednak zwrócić uwagę, że w Umowie zaproponowano ograniczenie wypłaty tych świadczeń do miejsca zamieszkania osoby uprawnionej na terytorium tej Umawiającej się Strony, której instytucja przyznała zasiłek. Nie jest zatem przewidziany transfer zasiłków dla bezrobotnych do miejsca zamieszkania uprawnionego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony (art. 5 ust. 2 pkt 1 Umowy). To oznacza, że nawet w przypadku gdy obywatel Albanii, w wyniku zsumowania polskich i albańskich okresów ubezpieczenia, uzyska prawo do polskiego zasiłku dla bezrobotnych, świadczenie to będzie wypłacane wyłącznie tym osobom, które mają miejsce zamieszkania w Polsce. Natomiast osoby, które uzyskają pozwolenie na pracę, na czas określony, a następnie wrócą do swego miejsca zamieszkania w Albanii nie będą miały transferowanych zasiłków do Albanii.

Na podstawie założeń, jakie przyjęto w celu oszacowania kosztów finansowania zasiłków dla bezrobotnych przyznawanych z zastosowaniem postanowień Umowy, wyliczono że maksymalny koszt ich wypłaty w II połowie 2026 r. oraz w 2027 r. będzie na poziomie 0,06 mln zł³⁸⁾. Szacunki te nie stanowią zagrożenia dla płynności Funduszu Pracy i nie będą podstawą do ubiegania się o dodatkowe środki. Wydatki związane z finansowaniem zasiłków dla bezrobotnych, otrzymywanych przez obywateli Albanii, będą mieściły się w ramach wydatków ujętych w planie finansowym Funduszu Pracy.

Podsumowując, według szacunków maksymalny koszt wejścia w życie polsko-albańskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym (łącznie koszt świadczeń finansowanych z funduszy ubezpieczeniowych oraz z Funduszu Pracy) wyniesie: 0,60 mln zł w II połowie 2026 r. oraz 1,16 mln zł w 2027 r.

gospodarka magazynowa – 24 %, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 10 %, przetwórstwo przemysłowe – 7 %. Obywatele Albanii pracują najczęściej jako: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 41 %, pracownicy wykonujący prace proste – 22 %, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń – 19 %, pracownicy biurowi – 7 %.

³⁷⁾ Patrz przypis nr 6.

³⁸⁾ Szacunki sporządzone przez Departament Analiz Ekonomicznych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (pismo z dnia 8.07.2025 r., znak: DSZ-I.433.5.1.2024).

Oczywiście rozważania na temat wpływu regulacji polsko-albańskiej Umowy na dochody i wydatki funduszy ubezpieczeniowych zostały oparte na założeniach, które w rzeczywistości nie muszą przybrać zakładanych wielkości. Można jednak przyjąć, że nawet przy pewnych odchyleniach od przyjętych założeń związane się polsko-albańską Umową nie spowoduje istotnych kosztów dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Funduszu Emerytur Pomostowych oraz Funduszu Pracy. Warto też zauważyć, że z uwagi na procedurę obowiązującą w zakresie ratyfikacji i wejścia w życie tego typu umowy skutki finansowe zawarcia polsko-albańskiej Umowy będą mogły stanowić obciążenie prawdopodobnie nie wcześniej niż w 2027 r., a zadania związane z jej praktycznym stosowaniem będą realizowane w ramach corocznie ustalonego w ustawie budżetowej limitu wydatków we właściwej części budżetowej i właściwych planów finansowych oraz nie będą podstawą do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa oraz Funduszu Pracy na ten cel (bez angażowania dodatkowych środków budżetu państwa oraz Funduszu Pracy ponad limit dysponenta).

Skutki polityczne:

Związanie Umawiających się Stron omawianą Umową nie wywoła skutków politycznych.

Skutki prawne:

Związanie Umawiających się Stron omawianą Umową stworzy, opartą na standardach międzynarodowych, podstawę prawną do bezpośredniej współpracy w obszarze zabezpieczenia społecznego. Umowa będzie stanowić podstawę prawną do przyznawania prawa do świadczeń objętych jej zakresem przedmiotowym, należnych po uwzględnieniu polskich i albańskich okresów ubezpieczenia.

4. Tryb związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Z uwagi na postanowienia art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji RP, polsko-albańska Umowa o zabezpieczeniu społecznym będzie miała rangę umowy międzypaństwowej. Ratyfikacja Umowy nastąpi za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie (tzw. duża ratyfikacja). Umowa zawiera postanowienia dotyczące zabezpieczenia społecznego, które w polskim porządku prawnym stanowią materię regulowaną ustawowo. Niektóre z jej artykułów przewidują ponadto rozwiązania odbiegające od tych zawartych w ustawodawstwie polskim. Dotyczy to m.in. możliwości sumowania polskich oraz albańskich okresów ubezpieczenia, w celu przyznania prawa do świadczeń oraz możliwości dokonywania wypłaty polskich świadczeń osobom uprawnionym mającym miejsce zamieszkania na terytorium Albanii. Związanie

Rzeczypospolitej Polskiej Umową nastąpi zatem w trybie określonym w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych³⁹⁾. Umowa zostanie zawarta na czas nieokreślony.

1) podmioty prawa krajowego, których dotyczy Umowa

Umowa będzie miała zastosowanie do osób zatrudnionych, osób prowadzących działalność na własny rachunek (w tym rolników i domowników), ubezpieczonych każdej z Umawiających się Stron, członków ich rodzin oraz osób pozostałych przy życiu po tych osobach. Postanowienia Umowy będą miały znaczenie dla osób fizycznych w zakresie uzyskiwania prawa do świadczeń pieniężnych z tytułu: starości, niezdolności do pracy, zasiłków, wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zgonu, a także w zakresie obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

Umowa nie dotyczy bezpośrednio osób prawnych, ale rozwiązania w niej przyjęte mogą przyczynić się do poprawy sytuacji polskich osób prawnych prowadzących działalność na terytorium Albanii. Postanowienia Umowy będą sprzyjały współpracy gospodarczej, jak też ułatwią swobodny przepływ osób.

2) sposób, w jaki Umowa dotyczy spraw uregulowanych w prawie wewnętrznym

Postanowienia Umowy odnoszą się do spraw uregulowanych w następujących ustawach:

- ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 199, z późn. zm.);
- ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1749, z późn. zm.);
- ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1113, z późn. zm.);
- ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1644, z późn. zm.);
- ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 1770);
- ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1696);
- ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 501, z późn. zm.);

³⁹⁾ Dz. U. z 2020 r. poz. 127.

- ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620, z późn. zm.).

3) środki prawne, jakie powinny zostać przyjęte w celu wykonania Umowy

Wejście w życie Umowy nie pociągnie za sobą konieczności dokonywania zmian w polskim ustawodawstwie wewnętrznym. Wymogiem niezbędnym, zgodnie z art. 20 pkt 1 Umowy, jest wyłącznie zawarcie przez Umawiające się Strony Porozumienia Administracyjnego (wykonawczego) w sprawie stosowania Umowy. Porozumienie Administracyjne, tak jak Umowa, zostało podpisane w Warszawie dnia 23 lutego 2026 r. i wejdzie w życie wraz z wejściem w życie Umowy.

UMOWA
MIĘDZY
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ
A
REPUBLIKĄ ALBANII
O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM

Rzeczpospolita Polska

i

Republika Albanii,

zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

pragnąc uregulować wzajemne stosunki między obu Państwami

w zakresie zabezpieczenia społecznego uzgodniły, co następuje:

:

CZĘŚĆ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

1. W niniejszej Umowie poniższe pojęcia oznaczają:
 - 1) „ustawodawstwo” – ustawy i inne akty prawne każdej z Umawiających się Stron dotyczące zakresu przedmiotowego niniejszej Umowy, o którym mowa w artykule 2 niniejszej Umowy;
 - 2) „władza właściwa” – ministra lub ministrów właściwych do spraw zabezpieczenia społecznego;
 - 3) „instytucja właściwa” – instytucję odpowiedzialną za stosowanie ustawodawstwa;
 - 4) „instytucja łącznikowa” – instytucję zapewniającą koordynację i wymianę informacji między instytucjami Umawiających się Stron w celu stosowania niniejszej Umowy;
 - 5) „miejsce zamieszkania” – miejsce stałego zamieszkania określone zgodnie z przepisami prawa Umawiającej się Strony;
 - 6) „miejsce pobytu” – miejsce czasowego pobytu określone zgodnie z przepisami prawa Umawiającej się Strony;
 - 7) „okres ubezpieczenia” – okresy składkowe, okresy zatrudnienia lub okresy pracy na własny rachunek, określone lub uznane za takie przez ustawodawstwo, zgodnie z którym zostały one przebyte, oraz okresy z nimi zrównane, zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;
 - 8) „ubezpieczony” – osobę, która jest lub była ubezpieczona zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;
 - 9) „świadczenia” – świadczenia pieniężne, o których mowa w artykule 2 ustęp 1 niniejszej Umowy, przewidziane przez ustawodawstwo każdej z Umawiających się Stron, w tym podwyżki, dodatki i dopłaty;
 - 10) „przekazywanie drogą elektroniczną” – oznacza przekazywanie danych z wykorzystaniem każdego środka transmisji elektronicznej.
2. Inne pojęcia użyte w niniejszej Umowie mają znaczenie nadane im przez ustawodawstwo każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 2 Zakres przedmiotowy

1. Umowę niniejszą stosuje się do ustawodawstwa dotyczącego:
 - 1) w Republice Albanii: następujących świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych:
 - (1) emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych,
 - (2) świadczeń w razie choroby,
 - (3) świadczeń z tytułu macierzyństwa,
 - (4) świadczeń z tytułu wypadków w pracy i chorób zawodowych,
 - (5) zasiłków dla bezrobotnych;
 - 2) w Rzeczypospolitej Polskiej: obowiązkowego ubezpieczenia społecznego i następujących świadczeń z zabezpieczenia społecznego:
 - (1) zasiłków dla bezrobotnychoraz z powszechnego ubezpieczenia społecznego i ubezpieczenia społecznego rolników:
 - (2) świadczeń w razie choroby i macierzyństwa,
 - (3) emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych,
 - (4) jednorazowych odszkodowań, zasiłków i rent z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
 - (5) zasiłków pogrzebowych.
2. Umowę niniejszą stosuje się również do wszystkich ustaw i innych przepisów prawnych, zmieniających lub uzupełniających ustawodawstwo.
3. Umowy niniejszej nie stosuje się do ustaw ani innych przepisów prawnych, które rozszerzają istniejące ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony na nowe kategorie świadczeniobiorców, jeżeli władze właściwe tej Umawiającej się Strony zawiadomią władze właściwe drugiej Umawiającej się Strony, w ciągu sześciu miesięcy od daty ogłoszenia takich nowych ustaw lub innych przepisów prawnych, o tym, że nie przewiduje się takiego rozszerzenia niniejszej Umowy.

Artykuł 3
Zakres podmiotowy

Umowę niniejszą stosuje się do:

- 1) osób, które podlegały lub podlegają ustawodawstwu jednej lub obu Umawiających się Stron;
- 2) innych osób, jeżeli wywodzą swoje prawa od osób wymienionych w punkcie 1.

Artykuł 4
Równe traktowanie

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, osoby, do których stosują się postanowienia niniejszej Umowy, podlegają obowiązkom i korzystają z uprawnień wynikających z ustawodawstwa drugiej Umawiającej się Strony na tych samych warunkach, co obywatele tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5
Transfer świadczeń

1. Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, świadczenia przysługujące na podstawie ustawodawstwa jednej Umawiającej się Strony nie mogą ulec zmniejszeniu, zawieszeniu, uchyleniu lub wstrzymaniu z tego powodu, że uprawniony ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
2. Postanowień ustępu 1 nie stosuje się:
 - 1) w Republice Albanii do: świadczeń, rekompensat lub dodatków o charakterze nieskładkowym;
 - 2) w Rzeczypospolitej Polskiej do: zasiłków dla bezrobotnych i świadczeń przyznawanych w szczególnym trybie oraz w drodze wyjątku.

CZĘŚĆ II
USTAWODAWSTWO WŁAŚCIWE

Artykuł 6
Postanowienia ogólne

Jeżeli artykuły 7 i 8 niniejszej Umowy nie stanowią inaczej:

- 1) osoba zatrudniona na terytorium Umawiającej się Strony podlega, w odniesieniu do tego zatrudnienia, wyłącznie ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony;
- 2) osoba prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium Umawiającej się Strony podlega, w odniesieniu do tej działalności, wyłącznie ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 7

Postanowienia szczególne

1. Jeżeli osoba zatrudniona przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium jednej Umawiającej się Strony zostanie wysłana na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w celu wykonywania pracy na rachunek tego pracodawcy, podlega ona ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony, pod warunkiem że przewidywany okres wykonywania pracy nie przekracza 24 miesięcy i osoba ta nie jest wysłana, aby zastąpić osobę, której okres wysłania upłynął.
2. Osoba prowadząca działalność na własny rachunek, wykonująca swą działalność na terytorium jednej Umawiającej się Strony, która czasowo wykonuje tę działalność na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlega ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony przez okres wykonywania tej działalności, nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące.
3. Jeżeli okres wykonywania pracy, o którym mowa w ustępie 1, lub okres wykonywania działalności, o którym mowa w ustępie 2, przedłuży się ponad 24 miesiące, ustawodawstwo pierwszej Umawiającej się Strony jest nadal stosowane przez kolejny okres nieprzekraczający 24 miesięcy, pod warunkiem że władza właściwa drugiej Umawiającej się Strony lub instytucja upoważniona przez tę władzę udzieli na to zgody.
4. Personel przedsiębiorstwa transportowego wykonujący międzynarodowe przewozy osób i towarów koleją, drogą lądową, powietrzną lub przez wody śródlądowe na terytoriach obu Umawiających się Stron podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium przedsiębiorstwo ma siedzibę.

5. Osoba zatrudniona na statku pływającym pod banderą jednej z Umawiających się Stron podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony.
6. Urzędnicy i osoby z nimi zrównane podlegają ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, której administracja ich zatrudnia.
7. Członkowie misji dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych podlegają postanowieniom Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych, sporządzonej w Wiedniu dnia 18 kwietnia 1961 roku oraz Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 24 kwietnia 1963 roku.

Artykuł 8

Wyjątki

Władze właściwe obu Umawiających się Stron lub upoważnione przez nie instytucje mogą, za obopólną zgodą, ustalić wyjątki od postanowień artykułu 6 i artykułu 7 ustępy 1 do 6 niniejszej Umowy, w odniesieniu do jakiegokolwiek osoby lub grupy osób i w ich interesie.

CZEŚĆ III

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ŚWIADCZEŃ

ROZDZIAŁ 1

Zasiłki dla bezrobotnych

Artykuł 9

Ustalanie prawa

1. Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron są uwzględniane, jeżeli jest to niezbędne i jeżeli się one nie pokrywają, przy ustalaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli bezrobotny posiada okresy ubezpieczenia przebyte bezpośrednio przed utratą pracy zgodnie z ustawodawstwem tej drugiej Umawiającej się Strony.
2. Okres wypłacania zasiłku dla bezrobotnych podlega skróceniu o okres, w którym bezrobotny otrzymywał taki zasiłek na terytorium drugiej

Umawiającej się Strony w okresie ostatnich 12 miesięcy przed dniem rejestracji jako osoba bezrobotna.

ROZDZIAŁ 2

Choroba i macierzyństwo

Artykuł 10

Uwzględnianie okresów ubezpieczenia

Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron są uwzględniane, w niezbędnym zakresie, przy ustalaniu prawa do świadczeń, ich wysokości i okresu ich przysługiwania, pod warunkiem że się nie pokrywają.

Artykuł 11

Świadczenia

1. Świadczenia w razie choroby i macierzyństwa są przyznawane i wypłacane przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegał ubezpieczony w chwili nabycia prawa do tych świadczeń, nawet jeżeli ubezpieczony ma miejsce pobytu na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
2. Świadczenia w razie choroby i macierzyństwa są wypłacane bezpośrednio osobie uprawnionej przez instytucję właściwą zgodnie z artykułem 28 niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 3

Emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne

Artykuł 12

Sumowanie okresów ubezpieczenia

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony uzależnia nabycie, zachowanie lub przywrócenie prawa do emerytury lub renty od przebycia określonego okresu ubezpieczenia, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony uwzględnia, jeśli to konieczne, okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, tak jakby były okresami

ubezpieczenia przebytymi zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, pod warunkiem że okresy te się nie pokrywają.

2. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony uzależnia nabycie prawa do emerytury lub renty od przebycia okresów ubezpieczenia w zawodzie objętym ubezpieczeniem w systemie specjalnym lub od wykonywania określonego zatrudnienia, to okresy ubezpieczenia przebyte w tym zawodzie lub w tym zatrudnieniu zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony są sumowane przy przyznawaniu emerytury lub renty.
3. Jeżeli po zsumowaniu, zgodnie z ustępem 1, ubezpieczony nie nabywa prawa do emerytury lub renty, instytucja właściwa Umawiającej się Strony uwzględnia okres ubezpieczenia przebyty w państwie trzecim, z którym obie Umawiające się Strony są związane międzynarodową umową przewidującą sumowanie okresów ubezpieczenia.

Artykuł 13

Okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy

1. Jeżeli okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony są krótsze niż 12 miesięcy i zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony zainteresowany nie nabywa prawa do emerytury lub renty, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony nie przyznaje emerytury lub renty.
2. Nie naruszając postanowień ustępu 1, okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy, przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, są uwzględniane przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, w której po zsumowaniu tych okresów powstanie prawo do emerytury lub renty.

Artykuł 14

Zrównanie faktów i zdarzeń

Fakty i zdarzenia, które mają wpływ na nabycie prawa, zawieszenie lub wysokość emerytury lub renty, które zaistniały na terytorium jednej Umawiającej się Strony, są uwzględniane, tak jakby zaistniały na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 15

Emerytury i renty bez sumowania okresów ubezpieczenia

Jeżeli osoba spełnia warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury lub renty zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, bez uwzględnienia okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, to instytucja właściwa pierwszej Umawiającej się Strony ustala prawo i oblicza wysokość emerytury lub renty wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

Artykuł 16

Emerytury i renty z sumowaniem okresów ubezpieczenia

1. Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron prawo do emerytury lub renty przysługuje dopiero po zastosowaniu postanowień artykułu 12 niniejszej Umowy, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ustala emeryturę lub rentę w następujący sposób:
 - 1) oblicza teoretyczną wysokość emerytury lub renty, należną w przypadku, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia zostały przebyte zgodnie z obowiązującym ją ustawodawstwem;
 - 2) na podstawie teoretycznej wysokości, o której mowa w punkcie 1, określa rzeczywistą wysokość emerytury lub renty w oparciu o proporcję okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem, które stosuje, do sumy wszystkich przebytych okresów ubezpieczenia;
 - 3) jeżeli łączne okresy ubezpieczenia zsumowane zgodnie z artykułem 12 niniejszej Umowy przekraczają maksymalny okres ubezpieczenia przewidziany ustawodawstwem, które stosuje, instytucja ta ustala wysokość świadczenia jako proporcję okresów ubezpieczenia przebytych według tego ustawodawstwa, w stosunku do maksymalnego okresu ubezpieczenia branego pod uwagę do obliczenia pełnej wysokości świadczenia na podstawie ustawodawstwa tej Umawiającej się Strony.
2. Przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty instytucja właściwa każdej z Umawiających się Stron uwzględnia wyłącznie wynagrodzenie

uzyskane zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez tę instytucję oraz składki odprowadzone zgodnie z tym ustawodawstwem.

ROZDZIAŁ 4

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe

Artykuł 17

Prawo do świadczeń

1. Prawo do świadczeń z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej ustala się zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, któremu podlegał ubezpieczony w chwili wypadku przy pracy lub podczas wykonywania pracy, w wyniku której powstała u niego choroba zawodowa.
2. Jeżeli praca, która spowodowała chorobę zawodową, była wykonywana podczas podlegania ustawodawstwu każdej z Umawiających się Stron, świadczenia z tytułu tej choroby są przyznawane tylko zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony, gdzie praca była wykonywana ostatnio. Jeżeli zgodnie z tym ustawodawstwem prawo do świadczeń nie przysługuje, wówczas prawo do świadczeń ustala się zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.
3. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, jest uzależnione od stwierdzenia tej choroby po raz pierwszy na terytorium tej Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony, jeżeli choroba ta została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
4. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, jest uzależnione od wykonywania pracy, która tę chorobę spowodowała, przez określony czas, właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony uwzględnia także okres wykonywania tego samego rodzaju pracy zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.
5. W przypadku świadczeń z tytułu czasowej niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową stosuje się odpowiednio artykuły 10 i 11 niniejszej Umowy.

Artykuł 18

Pogłębienie się choroby zawodowej

1. Jeżeli prawo do świadczenia z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ponosi odpowiedzialność za wypłatę świadczenia z tytułu pogłębienia się choroby zawodowej, nawet jeżeli to pogłębienie nastąpiło w chwili, gdy ubezpieczony podlegał ustawodawstwu drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli nie wykonywał tam pracy narażającej na chorobę zawodową.
2. W przypadku pogłębienia się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenie z tytułu choroby zawodowej zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, podczas wykonywania pracy, która może spowodować chorobę zawodową, na terytorium drugiej Umawiającej się Strony:
 - 1) instytucja właściwa pierwszej Umawiającej się Strony nadal wypłaca przyznane świadczenie, nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej;
 - 2) instytucja właściwa drugiej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegał ubezpieczony w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenie w wysokości różnicy między wysokością świadczenia, które przysługuje po pogłębieniu się choroby zawodowej, a wysokością świadczenia, które przysługiwałoby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony.

ROZDZIAŁ 5

Zasilki pogrzebowe

Artykuł 19

Ustalanie prawa

1. Prawo do zasiłku pogrzebowego ustala instytucja właściwa Umawiającej się Strony, której ustawodawstwo stosuje się do pracownika, osoby pracującej na własny rachunek oraz emeryta lub rencisty w chwili śmierci.

2. Jeżeli w wyniku śmierci osoby otrzymującej emeryturę lub rentę na podstawie ustawodawstwa każdej z Umawiających się Stron prawo do zasiłku pogrzebowego przysługuje zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, zasiłek pogrzebowy przyznaje instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium emeryt lub rencista miał miejsce zamieszkania w chwili śmierci.
3. Jeżeli emeryt lub rencista, o którym mowa w ustępie 2, nie miał miejsca zamieszkania w chwili śmierci na terytorium żadnej z Umawiających się Stron, prawo do zasiłku pogrzebowego ustala instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium zostały przebyte ostatnie okresy ubezpieczenia.
4. Postanowienia ustępów 1 do 3 stosuje się odpowiednio do osób, o których mowa w artykule 3 punkt 2 niniejszej Umowy.

CZEŚĆ IV

POSTANOWIENIA RÓŻNE

Artykuł 20

Uprawnienia władz właściwych

Władze właściwe w celu realizacji niniejszej Umowy:

- 1) zawrą porozumienie administracyjne, które ustanowi procedury konieczne do stosowania niniejszej Umowy;
- 2) wyznaczą instytucje łącznikowe i instytucje właściwe w celu ułatwienia i przyspieszenia wykonywania niniejszej Umowy;
- 3) wymieniają informacje dotyczące zmian ustawodawstwa, które mogą mieć wpływ na wykonywanie niniejszej Umowy.

Artykuł 21

Pomoc administracyjna i prawna

1. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe obu Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie pomocy przy wykonywaniu postanowień niniejszej Umowy. Pomoc ta jest bezpłatna, chyba że władze właściwe ustalą, że dokonywany będzie zwrot niektórych kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

2. Zaświadczenia lub dokumenty wydawane przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony uznawane są przez władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe drugiej Umawiającej się Strony.
3. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron mogą bezpośrednio kontaktować się ze sobą, jak również z każdą zainteresowaną osobą lub jej przedstawicielem prawnym.

Artykuł 22

Ochrona danych

1. Wszelkie informacje umożliwiające identyfikację osoby fizycznej stanowią dane osobowe. Dane osobowe podlegają ochronie przez przepisy prawne każdej z Umawiających się Stron.
2. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe każdej z Umawiających się Stron mogą przekazać sobie dane osobowe niezbędne do stosowania niniejszej Umowy.
3. Dane osobowe przekazane władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej jednej z Umawiających się Stron są wykorzystywane tylko w celu stosowania niniejszej Umowy.
4. Umawiająca się Strona może wykorzystać dane osobowe do innych celów niż wskazany w ustępie 3, za zgodą osoby zainteresowanej albo bez jej zgody, w przypadku gdy wykorzystanie danych w sposób oczywisty działa na korzyść osoby zainteresowanej.
5. Dane osobowe przekazane, w związku ze stosowaniem niniejszej Umowy, władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej jednej z Umawiających się Stron mogą zostać przekazane innej instytucji tej Umawiającej się Strony tylko w celu stosowania niniejszej Umowy.
6. Przekazanie danych osobowych zgodnie z ustępem 5 może nastąpić za zgodą osoby zainteresowanej albo bez jej zgody, wyłącznie w przypadku gdy przekazanie danych w sposób oczywisty działa na korzyść osoby zainteresowanej.
7. Władze właściwe, instytucje łącznikowe, instytucje właściwe i inne instytucje każdej z Umawiających się Stron gwarantują w trakcie przekazywania danych osobowych, o których mowa w ustępie 2, i ich przetwarzania

stosowanie środków zapewniających ochronę tych danych przed ich nieuprawnionym dostępem, zmianami i przekazywaniem.

8. W celu realizacji ustępu 7 Umawiające się Strony postanawiają, że władze właściwe, instytucje łącznikowe, instytucje właściwe i inne instytucje każdej z Umawiających się Stron, które otrzymały dane osobowe, mają obowiązek:
 - 1) wdrożyć odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby zapewnić stopień bezpieczeństwa odpowiadający ryzyku naruszenia praw i wolności osób o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze zagrożenia, w szczególności wynikającym z przypadkowego lub niezgodnego z prawem zniszczenia, utraty, modyfikacji, nieuprawnionego ujawnienia lub nieuprawnionego dostępu do danych przesyłanych, przechowywanych lub w inny sposób przetwarzanych;
 - 2) zapewnić, aby każda osoba działająca z upoważnienia władzy właściwej, instytucji łącznikowej, instytucji właściwej i innej instytucji każdej z Umawiających się Stron, która ma dostęp do danych osobowych, przetwarzała je wyłącznie na polecenie tej władzy właściwej, instytucji łącznikowej, instytucji właściwej lub innej instytucji.
9. Władza właściwa, instytucja łącznikowa, instytucja właściwa i inna instytucja Umawiającej się Strony jest zobowiązana do informowania osoby, której dane osobowe są przetwarzane na podstawie niniejszej Umowy, o:
 - 1) instytucji właściwej realizującej postanowienia niniejszej Umowy;
 - 2) celach przetwarzania danych osobowych oraz podstawie prawnej przetwarzania danych osobowych;
 - 3) kategoriach przetwarzanych danych osobowych;
 - 4) instytucjach, którym dane osobowe będą przekazywane w celu realizacji postanowień niniejszej Umowy;
 - 5) okresie, przez który dane osobowe będą przechowywane;
 - 6) prawie do żądania dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych bądź wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych;
 - 7) prawie do cofnięcia zgody na przetwarzanie danych;
 - 8) prawie do odwołania się do właściwego niezależnego organu administracyjnego lub sądu Umawiającej się Strony w przypadku naruszenia praw związanych z przetwarzaniem danych osobowych.

10. Władza właściwa, instytucja łącznikowa, instytucja właściwa i inna instytucja Umawiającej się Strony, której przekazano dane, o których mowa w ustępie 3, podejmuje niezbędne środki, aby dane te były aktualne, pełne i dokładne dla realizacji celów, dla których je zgromadzono. W miarę potrzeby dane te są korygowane, a dane zgromadzone lub przechowywane w sposób nieuprawniony w świetle stosowanych przepisów prawnych są niszczone. Na wniosek Umawiającej się Strony, która przekazała dane osobowe, niszczone są również te dane, których przekazanie jest zabronione na mocy przepisów prawnych tej Umawiającej się Strony.
11. Dane osobowe uzyskane przez Umawiającą się Stronę w związku ze stosowaniem niniejszej Umowy zostają zniszczone po osiągnięciu celów, dla których je zgromadzono lub wykorzystano. Władze właściwe, instytucje łącznikowe, instytucje właściwe i inne instytucje każdej z Umawiających się Stron stosują bezpieczne środki umożliwiające całkowite zniszczenie danych i zapewniają ochronę danych osobowych przeznaczonych do zniszczenia.
12. Na wniosek zgłoszony władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej Umawiającej się Strony osoba zainteresowana ma prawo zostać poinformowana o przekazaniu danych, o których mowa w ustępie 3, i ich wykorzystaniu do celów innych niż stosowanie niniejszej Umowy. Osoba zainteresowana może również uzyskać dostęp do danych osobowych jej dotyczących i zażądać ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania bądź wnieść sprzeciw wobec przetwarzania danych osobowych.
13. Władze właściwe Umawiających się Stron lub instytucje przez nie upoważnione informują się wzajemnie o wszelkich zmianach w przepisach prawnych dotyczących ochrony danych osobowych, jeżeli zmiany te mają wpływ na stosowanie niniejszej Umowy.
14. Umawiające się Strony są zobowiązane do wzajemnego informowania się o naruszeniu ochrony danych osobowych przekazanych na podstawie niniejszej Umowy, jeżeli może ono powodować wysokie ryzyko naruszenia praw i wolności osób, których dane są przetwarzane.
15. Umawiające się Strony są zobowiązane do podjęcia wszelkich możliwych działań w celu zapobieżenia skutkom naruszenia, o którym mowa

w ustępie 14, oraz zapewniania realizacji praw osób, których dane osobowe zostały przekazane.

16. Osoby, których dane osobowe są przetwarzane na podstawie niniejszej Umowy, mają prawo odwołania się do niezależnego organu administracyjnego lub sądu Umawiającej się Strony, w przypadku gdy uznają, że ich dane osobowe przekazane na podstawie niniejszej Umowy są lub były przetwarzane nieprawidłowo lub ich prawa związane z przetwarzaniem danych osobowych zostały naruszone.
17. Postanowienia ustępu 3 i ustępów następnych stosuje się, w niezbędnym zakresie, wobec innych danych chronionych, uzyskanych w trakcie stosowania niniejszej Umowy lub w związku z niniejszą Umową.

Artykuł 23

Zwolnienia z opłat i uwierzytelnień

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony przewiduje, że wniosek, zaświadczenie lub inny dokument nie podlegają opłatom lub zwolnione są całkowicie lub częściowo od opłat, odnosi się to w takim samym zakresie do wniosków, zaświadczeń i innych dokumentów, przedkładanych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.
2. Dokumenty, zaświadczenia i wnioski jakiegokolwiek rodzaju, niezbędne do realizacji niniejszej Umowy, są zwolnione z uwierzytelnienia przez władze dyplomatyczne i konsularne.
3. Kopie dokumentów, zaświadczeń i wniosków, poświadczone za zgodność z oryginałem przez władzę właściwą, instytucję łącznikową lub instytucje właściwą jednej Umawiającej się Strony są przyjmowane i uznawane jako oryginalne przez władzę właściwą, instytucję łącznikową lub instytucje właściwą drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 24

Składanie dokumentów

1. Wnioski, odwołania od decyzji, oświadczenia składane władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej jednej Umawiającej się Strony są uważane za złożone w tym samym terminie władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony.

2. Wniosek o przyznanie świadczenia zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony jest uważany za wniosek o przyznanie odpowiedniego świadczenia zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, chyba że wnioskodawca wystąpi o ustalenie prawa do świadczenia zgodnie z ustawodawstwem tylko jednej Umawiającej się Strony.

Artykuł 25

Przekazywanie drogą elektroniczną

1. Informacje i dokumenty mogą być przekazywane między instytucjami właściwymi lub instytucjami łącznikowymi drogą elektroniczną. W takim przypadku uznaje się je za równoważne z informacjami i dokumentami papierowymi.
2. Informacje i dokumenty przekazane drogą elektroniczną stanowią dowody w postępowaniach z zakresu zabezpieczenia społecznego w ramach zakresu przedmiotowego niniejszej Umowy.
3. Wymiana informacji drogą elektroniczną dotyczy wymiany w sprawach indywidualnych, jak również masowej wymiany informacji odnoszących się do więcej niż jednej osoby objętej zakresem niniejszej Umowy. W takich przypadkach wymiana informacji drogą elektroniczną zostanie uregulowana w odrębnym porozumieniu technicznym, zawartym między instytucjami łącznikowymi lub instytucjami właściwymi Umawiających się Stron.

Artykuł 26

Ustalanie niezdolności do pracy

1. Instytucja właściwa każdej z Umawiających się Stron dokonuje oceny niezdolności do pracy zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.
2. Instytucja właściwa jednej z Umawiających się Stron nieodpłatnie udostępnia instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony każdą informację i dokumentację medyczną, którą dysponuje w związku z niezdolnością do pracy wnioskodawcy lub świadczeniobiorcy.
3. Dodatkowe badania lekarskie, w celu stosowania ustawodawstwa wyłącznie jednej z Umawiających się Stron, dotyczące osób zamieszkałych lub

przebywających na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, są wykonywane przez instytucję właściwą miejsca zamieszkania lub pobytu, na wniosek i na koszt instytucji właściwej tej Umawiającej się Strony, która wystąpiła o te badania.

Artykuł 27

Język komunikacji

1. Dla stosowania niniejszej Umowy władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron posługują się językiem urzędowym każdej z Umawiających się Stron lub językiem angielskim.
2. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony nie mogą odrzucić wniosków, odwołań od decyzji ani innych, skierowanych do nich, dokumentów z tego powodu, że zostały sporządzone w języku urzędowym drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 28

Wyplata świadczeń

Instytucje właściwe każdej z Umawiających się Stron wypłacają świadczenia pieniężne na mocy niniejszej Umowy bezpośrednio osobom uprawnionym, mającym miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w walucie urzędowej swojego państwa lub w innej walucie swobodnie wymiennej.

Artykuł 29

Rozstrzygnięcie sporów

Wszelkie spory powstałe między Umawiającymi się Stronami dotyczące stosowania i wykładni niniejszej Umowy rozstrzygają wspólnie władze właściwe Umawiających się Stron, w drodze konsultacji i negocjacji.

CZĘŚĆ V

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 30

Postanowienia przejściowe

1. Umowa niniejsza nie przyznaje prawa do wypłaty świadczeń za okres poprzedzający datę jej wejścia w życie.
2. Przy ustalaniu prawa do świadczeń zgodnie z niniejszą Umową uwzględniane są także okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem Umawiających się Stron przed jej wejściem w życie.
3. Z zastrzeżeniem ustępu 1 niniejsza Umowa odnosi się także do zdarzeń ubezpieczeniowych, które wystąpiły przed jej wejściem w życie, z wyłączeniem przypadków, w których zobowiązania z nich wynikające zostały wcześniej uregulowane.
4. W przypadku zastosowania artykułu 7 ustępów 1 i 2 niniejszej Umowy do osób wykonujących pracę lub działalność na własny rachunek na terytorium Umawiającej się Strony przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy uznaje się, że okresy pracy lub działalności na własny rachunek, o których mowa w tym artykule, rozpoczną się w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 31

Obowiązki i wypowiedzenie

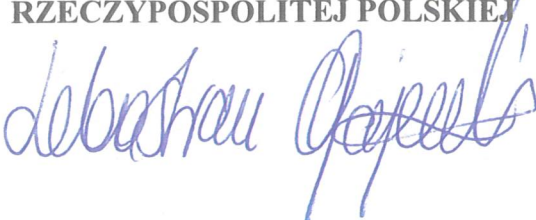
1. Umowa niniejsza zawarta jest na czas nieokreślony. Umowa niniejsza może zostać wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron w drodze pisemnej notyfikacji nie później niż na sześć miesięcy przed upływem danego roku kalendarzowego. W takim przypadku niniejsza Umowa utraci moc z końcem tego roku.
2. W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy wszelkie prawa nabyte na mocy jej postanowień zostają utrzymane.
3. Wnioski złożone przed dniem utraty mocy niniejszej Umowy są rozpatrywane zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy.

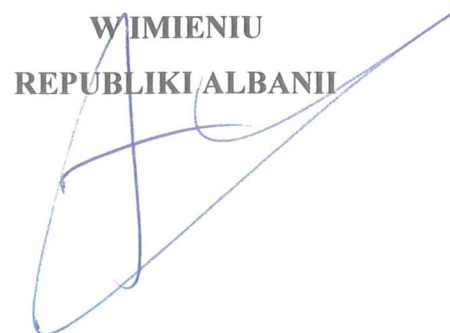
Artykuł 32
Wejście w życie Umowy

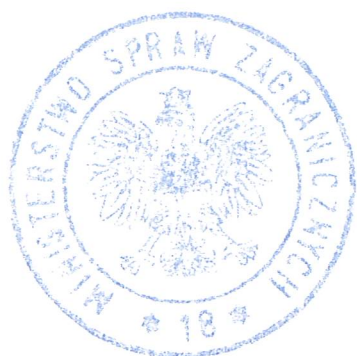
Umowa niniejsza wejdzie w życie w pierwszym dniu szóstego miesiąca, który nastąpi po dniu otrzymania późniejszej z not, w których Umawiające się Strony powiadomią się wzajemnie o zakończeniu wewnętrzpaństwowych procedur wymaganych do wejścia w życie niniejszej Umowy.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.

PODPISANO w Warszawie..... dnia 23 lutego 2026 roku, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w językach polskim, albańskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku różnic interpretacyjnych tekst w języku angielskim uważany będzie za rozstrzygający.

W IMIENIU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W IMIENIU
REPUBLIKI ALBANII

Stwierdzam zgodność
fotokopii z oryginałem/~~odpisem~~

Warszawa, dnia 26.02.2026r.

Juliusz Juchniewicz

Juliusz Juchniewicz
Zastępca Dyrektora
DEPARTAMENT PRAWNO-TRAKTATOWY

AGREEMENT

BETWEEN

THE REPUBLIC OF POLAND

AND

THE REPUBLIC OF ALBANIA

ON SOCIAL SECURITY

The Republic of Poland

and

the Republic of Albania,

hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

desiring to regulate the mutual relations between the two States in the field of social security, have agreed as follows:

PART I
GENERAL PROVISIONS

Article 1

Definitions

1. In this Agreement, the following terms have the following meanings:
 - 1) "legislation" – the laws and other legal acts of each Contracting Party on the material scope of this Agreement referred to in Article 2 of this Agreement;
 - 2) "competent authority" – the Minister or Ministers competent for social security;
 - 3) "competent institution" – the institution responsible for the implementation of the legislation;
 - 4) "liaison body" – the institution providing coordination and exchange of information between the institutions of the Contracting Parties for the purpose of implementing this Agreement;
 - 5) "place of residence" – a place of permanent residence in accordance with the legal provisions of each Contracting Party;
 - 6) "place of stay" – a place of temporary residence in accordance with the legal provisions of each Contracting Party;
 - 7) "period of insurance" – periods of contributions, periods of employment or self-employment, defined or recognised as such by the legislation under which they have been completed and equivalent periods in accordance with the legislation of a Contracting Party;
 - 8) "insured person" – a person who is or has been insured in accordance with the legislation of a Contracting Party;
 - 9) "benefits" – cash benefits referred to in Article 2 paragraph 1 of this Agreement provided by the legislation of each Contracting Party, including the increases, supplements and subsidies;
 - 10) "electronic transmission" – the exchange of data using any means of electronic transmission.
2. Other terms used in this Agreement have the meaning given to them in the legislation of each Contracting Party.

Article 2
Material scope

1. This Agreement shall apply to legislation to:
 - 1) for the Republic of Albania: to the following benefits from the social security system:
 - (1) old-age, invalidity and survivor's pensions,
 - (2) sickness benefits,
 - (3) maternity benefits,
 - (4) benefits in the event of accidents at work and occupational diseases,
 - (5) unemployment allowances;
 - 2) for the Republic of Poland: for compulsory social insurance and the following social security benefits:
 - (1) unemployment allowances,as well as general social insurance and social insurance for farmers:
 - (2) sickness and maternity benefits,
 - (3) old-age, disability and survivors' pensions,
 - (4) one-off compensations and disability pensions in respect of accidents at work and occupational diseases,
 - (5) death grants.
2. This Agreement shall also apply to all laws and other legal provisions amending or supplementing the legislation.
3. This Agreement shall not apply to laws or other legal provisions which extend the existing legislation of one Contracting Party to new categories of beneficiaries, if the competent authority of that Contracting Party notifies the competent authority of the other Contracting Party within six months from the date of publication of these new laws or other legal provisions that such extension of this Agreement is not provided for.

Article 3
Personal scope

This Agreement shall apply to:

- 1) persons who are or have been subject to the legislation of one or both Contracting Parties;

- 2) other persons, when their rights derive from the rights of the persons specified in subparagraph 1.

Article 4

Equal treatment

Unless otherwise provided in this Agreement, persons to whom the provisions of this Agreement apply shall be subject to the obligations and enjoy the rights provided for by the legislation of the other Contracting Party under the same conditions as citizens of that Contracting Party.

Article 5

Export of benefits

1. Unless otherwise provided in this Agreement, benefits acquired under the legislation of one Contracting Party shall not be reduced, suspended, revoked or cancelled on the ground that the entitled person has a place of residence in the territory of the other Contracting Party.
2. The provisions of paragraph 1 shall not apply:
 - 1) in the Republic of Albania: to benefits, compensations or allowances of a non-contributory nature;
 - 2) in the Republic of Poland: to unemployment allowances and benefits granted under the special procedure or in exceptional cases.

PART II

APPLICABLE LEGISLATION

Article 6

General provisions

Unless otherwise provided for in Articles 7 and 8 of this Agreement:

- 1) a person employed in the territory of a Contracting Party shall, in respect of that employment, be subject only to the legislation of that Contracting Party;
- 2) a person self-employed in the territory of a Contracting Party shall, in respect of that activity, be subject only to the legislation of that Contracting Party.

Article 7
Special provisions

1. When a person employed by an employer whose registered office is in the territory of one Contracting Party is posted to the territory of the other Contracting Party to perform work there for that employer, that person shall be subject to the legislation of the first Contracting Party, provided that the estimated period of employment does not exceed 24 months and that he is not posted to replace another person whose period of posting has expired.
2. A self-employed person pursuing his activity in the territory of one Contracting Party who temporarily pursues that activity in the territory of the other Contracting Party shall be subject to the legislation of the first Contracting Party for the period of pursuit of that activity, but not longer than 24 months.
3. When the period of pursuit of the work referred to in paragraph 1, or the period of pursuit of the activity referred to in paragraph 2, extends beyond 24 months, the legislation of the first Contracting Party shall continue to apply for a further period not exceeding 24 months, provided that the competent authority of the other Contracting Party or the institution authorised by that authority approves this.
4. Personnel of a transport undertaking operating international transport services for persons or goods by rail, road, air or inland waterway in the territories of both Contracting Parties, shall be subject to the legislation of the Contracting Party in whose territory the registered office of the enterprise is situated.
5. A person employed on board a vessel flying the flag of a Contracting Party shall be subject to the legislation of that Contracting Party.
6. Civil servants and persons treated as such shall be subject to the legislation of the Contracting Party whose administration employs them.
7. Members of the staff of diplomatic missions and consular offices shall be subject to the provisions of the Vienna Convention on Diplomatic Relations signed at Vienna on 18 April 1961 and the Vienna Convention on Consular Relations signed at Vienna on 24 April 1963.

Article 8
Exceptions

The competent authorities of both Contracting Parties or the institutions designated by them may, by common agreement, establish exceptions from the provisions of Articles 6 and 7 paragraphs 1 to 6 of the Agreement, in respect of any individual or group and in their interest.

PART III
PROVISIONS RELATING TO BENEFITS

CHAPTER 1
Unemployment allowances

Article 9
Determination of entitlement

1. Periods of insurance completed under the legislation of one Contracting Party shall be taken into account, where necessary, provided that they do not overlap, for the purposes of determining the entitlement to unemployment allowance under the legislation of the other Contracting Party, if the unemployed person has completed his/her periods of insurance in accordance with the legislation of the later Contracting Party directly before becoming unemployed.
2. The period of receiving unemployment allowance shall be shortened by the period of unemployment allowance received in the territory of the other Contracting Party within the last 12 months before the date of registration as unemployed person.

CHAPTER 2
Sickness and maternity

Article 10
Aggregation of insurance periods

The periods of insurance completed in accordance with the legislation of each Contracting Party shall be taken into account, where necessary, for determining the right to benefits, their amount and the period of entitlement, provided that they do not overlap.

Article 11

Benefits

1. Sickness and maternity benefits shall be determined and paid by the competent institution of the Contracting Party to whose legislation the insured person was subject at the moment of acquisition of the right to these benefits, even if the insured person has the place of stay in the territory of the other Contracting Party.
2. Sickness and maternity benefits shall be paid directly to the person entitled by the competent institution, in accordance with Article 28 of this Agreement.

CHAPTER 3

Old-age, disability and survivors' pensions

Article 12

Aggregation of insurance periods

1. When the legislation of one Contracting Party makes the acquisition, retention or recovery of the right to a pension conditional upon the completion of a certain period of insurance, the competent institution of that Contracting Party shall take into account, where necessary, periods of insurance completed under the legislation of the other Contracting Party as if they were periods of insurance completed under the legislation applied by that institution, provided that those periods do not overlap.
2. When the legislation of one Contracting Party makes the acquisition of the right to a pension conditional upon the completion of certain periods of insurance in a profession subject to insurance under a special scheme, or in a specific employment, the periods of insurance completed in that profession or employment under the legislation of the other Contracting Party shall be taken into account when determining the right to a pension.
3. When taking into account the aggregation of the periods referred to in paragraph 1, the insured person does not acquire the right to a pension, the competent institution of the Contracting Party shall take into account the period of insurance completed in a third country with which both Contracting Parties are bound by an international agreement providing for the aggregation of insurance periods.

Article 13

Periods of insurance shorter than 12 months

1. When the periods of insurance completed under the legislation of one Contracting Party are shorter than 12 months and under the legislation of that Contracting Party the person concerned does not acquire the right to a pension, the competent institution of that Contracting Party shall not grant a pension.
2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, periods of insurance shorter than 12 months completed under the legislation of each Contracting Party shall be taken into account by the competent institution of that Contracting Party where the right to a pension arises after the aggregation of these periods.

Article 14

Assimilation of facts and events

Facts and events affecting the acquisition, suspension or amount of a pension, which have occurred in the territory of one Contracting Party shall be taken into account as if they had occurred in the territory of the other Contracting Party.

Article 15

Pensions without aggregation of insurance periods

When a person fulfils the conditions necessary to acquire the right to a pension under the legislation of a Contracting Party without taking into account the periods of insurance completed under the legislation of the other Contracting Party, the competent institution of the first Contracting Party shall determine the right to a pension and calculate its amount solely on the basis of the periods of insurance completed under the legislation which it applies.

Article 16

Pensions with aggregation of insurance periods

1. When in accordance with the legislation of one of the Contracting Parties, the right to a pension is established only after application of the provisions of Article 12 of this Agreement, the competent institution of that Contracting Party shall determine the pension in the following way:

- 1) it shall calculate the theoretical amount of the pension to which the beneficiary would be entitled to, as if all the periods of insurance had been completed under the legislation it applies;
 - 2) on the basis of the theoretical amount referred to in subparagraph 1, it determines the actual amount of the pension on the basis of the ratio of the periods of insurance completed under the legislation it applies to the sum of all the periods of insurance completed.
 - 3) if the duration of the insurance periods aggregated under Article 12 of this Agreement exceeds the maximum insurance period necessary for the benefit of a full pension under the legislation applied, that institution shall determine the amount of the benefit as a proportion of the insurance periods completed under this legislation in relation to the maximum insurance period for a full pension under the legislation of this Contracting Party.
2. In determining the assessment base for pension, the competent institution of each Contracting Party shall take into account only the remuneration received under the legislation applied by that institution and the contributions collected under that legislation.

CHAPTER 4

Accidents at work and occupational diseases

Article 17

Entitlement to benefits

1. Entitlement to benefits in respect of accidents at work or occupational diseases shall be determined in accordance with the legislation of the Contracting Party to which the insured person was subject at the date the accident at work occurred or during the performance of the work as a result of which his occupational disease was caused.
2. If the work causing an occupational disease was carried out in both Contracting Parties, benefits in respect of that disease shall be granted only in accordance with the legislation of that Contracting Party where the work was last carried out. If no entitlement to benefits arises under that legislation, this entitlement shall be determined in accordance with the legislation of the other Contracting Party.

3. When the granting of benefits in respect of an occupational disease under the legislation of one Contracting Party is subject to the condition that the occupational disease was first diagnosed in the territory of that Contracting Party, this condition shall be deemed to be fulfilled if the disease was first diagnosed in the territory of the other Contracting Party.
4. When the granting of benefits in respect of an occupational disease under the legislation of one Contracting Party is conditional upon a certain period of performance of the work which caused the occupational disease, the competent institution of that Contracting Party shall also take into account the period of performance of the same type of work under the legislation of the other Contracting Party.
5. Articles 10 and 11 of this Agreement shall apply accordingly to the benefits in the event of temporary incapacity for work due to an accident at work or an occupational disease.

Article 18

Aggravation of an occupational disease

1. When the right to benefit in respect of an occupational disease has arisen under the legislation of one Contracting Party, the competent institution of that Contracting Party shall be responsible for the payment of the benefit in respect of the aggravation of the occupational disease, even if the aggravation occurred at the time when the insured person became subject to the legislation of the other Contracting Party, if he did not perform work there which would have exposed him to an occupational disease.
2. In the event of an aggravation of an occupational disease of a person who receives benefits in respect of an occupational disease under the legislation of one Contracting Party, while he is engaged in work liable to cause an occupational disease in the territory of the other Contracting Party:
 - 1) the competent institution of the first Contracting Party shall continue to pay the granted benefit, without taking into account the aggravation of the occupational disease;
 - 2) the competent institution of the later Contracting Party, to whose legislation the insured person was subject while engaged in work liable to cause an aggravation of the occupational disease, shall grant a benefit in an

amount equal to the difference between the amount of benefit to which the insured person is entitled after the aggravation of the occupational disease and the amount of benefit to which he would have been entitled before the aggravation of the occupational disease, under the legislation applied by the competent institution of that Contracting Party.

CHAPTER 5

Death grants

Article 19

Determination of entitlement

1. Entitlement to a death grant shall be determined by the competent institution of the Contracting Party whose legislation applies to the employed, self-employed person or pensioner at the time of his/her death.
2. When as a result of the death of a person receiving pension under the legislation of each Contracting Party, the right for the death grant is established under the legislation of each Contracting Party, the death grant shall be granted by the competent institution of the Contracting Party in whose territory the pensioner had the place of residence at the date of his/her death.
3. When the pensioner referred to in paragraph 2 had not the place of residence in the territory of either Contracting Party at the date of his/her death, entitlement to a death grant shall be determined by the competent institution of the Contracting Party in whose territory the last periods of insurance were completed.
4. The provisions of paragraphs 1–3 shall apply accordingly to the persons specified in Article 3 paragraph 2 of this Agreement.

PART IV

MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 20

Competences of the competent authorities

For the purpose of implementing this Agreement, the competent authorities shall:

- 1) conclude administrative arrangement which define the procedures necessary for the implementation of this Agreement,
- 2) designate liaison bodies and competent institutions to facilitate and expedite the implementation of this Agreement,
- 3) exchange information on legislative changes which may have an impact on the implementation of this Agreement.

Article 21

Administrative and legal assistance

1. The competent authorities, liaison bodies and competent institutions of both Contracting Parties shall provide each other with mutual assistance in the implementation of the provisions of this Agreement. The assistance shall be free of charge, unless the competent authorities decide that certain costs of assistance shall be reimbursed.
2. Certificates or documents issued by the competent authorities, liaison bodies and competent institutions of one Contracting Party shall be accepted by the competent authorities, liaison bodies and competent institutions of the other Contracting Party.
3. The competent authorities, liaison bodies and competent institutions of the Contracting Parties may contact each other directly, as well as any interested person or his legal representative.

Article 22

Protection of personal data

1. Any information which enables the identification of a natural person shall constitute personal data. Personal data shall be subject to protection by the legal provisions of each Contracting Party.
2. The competent authorities, liaison bodies and competent institutions of each Contracting Party may exchange personal data necessary for the implementation of this Agreement.
3. Personal data transferred to the competent authority, liaison body and competent institution of one Contracting Party shall be used exclusively for the purpose of implementing this Agreement.

4. A Contracting Party may use personal data for purposes other than those specified in paragraph 3, with or without the consent of the person concerned, where the use of the data is in the overriding interest of the person concerned.
5. Personal data transferred in connection with the implementation of this Agreement to a competent authority, liaison body and competent institution of one Contracting Party may be transferred to another institution of that Contracting Party solely for the purpose of implementing this Agreement.
6. The transfer of personal data pursuant to paragraph 5 may take place with the consent of the person concerned or without his consent, solely in the case of use of the data in the clear interest of the person concerned.
7. The competent authorities, liaison bodies, competent institutions and other institutions of each Contracting Party shall ensure, during the transfer of personal data specified in paragraph 2 and during their processing, the implementation of measures to ensure the protection of such data against unauthorised interference, alteration and transfer.
8. For the implementation of paragraph 7, the Contracting Parties agree that the competent authorities, liaison bodies, competent institutions and other institutions of each Contracting Party which have received personal data shall be obliged to:
 - 1) implement appropriate technical and organizational measures to ensure a level of security appropriate to the risk of infringements of the rights and freedoms of persons of varying probability and severity, in particular as a result of a specific or unlawful damage, loss, modification, unauthorized disclosure of or access to data transmitted, stored or otherwise processed;
 - 2) ensure that all persons acting under the authorization of the competent authority, liaison body, competent institution and other institutions of each Contracting Party who have access to personal data, shall process the data solely on the basis of an order from the competent authority, liaison body, competent institution or other institution.
9. The competent authority, liaison body, competent institution and other institution of a Contracting Party shall be obliged to inform the person whose personal data are processed under this Agreement of:
 - 1) the competent institution implementing the provisions of this Agreement;

- 2) the purposes of the processing of personal data and the legal basis for the processing of personal data;
 - 3) the categories of personal data processed;
 - 4) the institutions to which the personal data will be transferred for the purpose of implementing the provisions of this Agreement;
 - 5) the period during which the personal data will be stored;
 - 6) the right to request access to personal data, correction, erasure or restriction of data processing or objection to the processing of personal data;
 - 7) the right to withdraw consent to data processing;
 - 8) the right to appeal to a competent independent administrative authority or a court of the Contracting Party in the event of a violation of rights relating to the processing of personal data.
10. The competent authority, liaison body, competent institution and other institution of a Contracting Party to which personal data specified in paragraph 3 have been transferred shall take the necessary measures to keep the data up-to-date, complete and accurate for the purposes for which they were collected. When necessary, the data shall be corrected and data collected or stored in a manner contrary to the legal provisions in force shall be destroyed. Upon request of the Contracting Party which has transferred the personal data, data the transfer of which is prohibited by the legal provisions of that Contracting Party shall also be destroyed.
11. Personal data received by a Contracting Party in connection with the implementation of this Agreement shall be destroyed upon the achievement of the purposes for which they were collected or used. The competent authorities, liaison bodies, competent institutions and other institutions of each Contracting Party shall implement secure measures enabling the complete destruction of the data and guaranteeing the protection of the personal data intended to be destroyed.
12. Upon request submitted to a competent authority, liaison body and competent institution of a Contracting Party, the person concerned shall have the right to be informed of the transfer of personal data specified in paragraph 3 and their use for purposes other than those provided for in the implementation of this Agreement. The person concerned may also be granted access to his or her

personal data and request correction, deletion, restriction of processing or objection to the processing of personal data.

13. The competent authorities of the Contracting Parties or the institutions authorised by them shall inform each other of any changes in the legal provisions relating to the protection of personal data, if these changes affect the implementation of this Agreement.
14. The Contracting Parties shall be obliged to inform each other of a breach of the protection of personal data transferred under this Agreement, if this may result in a high risk of infringement of the rights and freedoms of persons whose data are processed.
15. The Contracting Parties shall be obliged to take all possible measures in order to prevent the consequences of the breach specified in paragraph 14 and to ensure the exercise of the rights of persons whose personal data are transferred.
16. Persons whose personal data are processed under this Agreement have the right to appeal to an independent administrative authority or a court of a Contracting Party if they consider that their personal data transferred under this Agreement are being processed or have been processed incorrectly or that their rights relating to the processing of personal data have been violated.
17. The provisions of paragraph 3 and the following paragraphs shall apply to the extent necessary to other protected data obtained in the course of the implementation of this Agreement or in connection with this Agreement.

Article 23

Exemption from fees and authentication

1. When the legislation of one Contracting Party provides that a claim, certificate or document is not subject to or is wholly or partially exempt from fees, this exemption shall apply to the same extent to any claim, certificate or document submitted in accordance with the legislation of the other Contracting Party.
2. Documents, certificates and applications of any kind necessary for the implementation of this Agreement shall be exempt from authentication by diplomatic and consular authorities.
3. Copies of documents, certificates and claims certified as originals by the competent authority, liaison body and competent institution of one Contracting

Party, shall be accepted and considered as originals by the competent authority, liaison body and competent institution of the other Contracting Party.

Article 24
Submission of documents

1. Claims, appeals against decisions and declarations submitted to the competent authority, liaison body or competent institution of one Contracting Party shall be deemed to have been submitted on the same date to the competent authority, liaison body or competent institution of the other Contracting Party.
2. A claim for benefit under the legislation of one Contracting Party shall be deemed to be a claim for the corresponding benefit under the legislation of the other Contracting Party, unless the claimant requests the granting of the right to benefit in accordance with the legislation of only one Contracting Party.

Article 25
Electronic transmission

1. Information and documents may be transmitted between competent institutions or liaison bodies by electronic means. In such a case, they shall be considered equivalent to paper information and documents.
2. Information and documents transmitted electronically shall constitute evidence in social security procedures carried out within the material scope of this Agreement.
3. Electronic exchange of information concerns the exchange in individual cases, as well as the mass exchange of information relating to more than one person covered by the scope of this Agreement. In such cases, the electronic exchange of information shall be regulated by a separate technical arrangement concluded between the competent institutions or liaison bodies of the Contracting Parties.

Article 26
Determination of disability for work

1. The competent institution of each Contracting Party shall assess disability for work in accordance with the legislation it applies.
2. The competent institution of one Contracting Party shall make available free of charge to the competent institution of the other Contracting Party any medical

information and documentation in its possession relating to the disability for work of the claimant or beneficiary.

3. Additional medical examinations for the purpose of applying the legislation of only one Contracting Party concerning persons residing or staying in the territory of the other Contracting Party shall be carried out by the competent institution of the place of residence or stay, at the request and at the expense of the competent institution of the Contracting Party requesting these examinations.

Article 27

Language used

1. For the purpose of implementing this Agreement, the competent authorities, liaison bodies and competent institutions of the Contracting Parties shall use the official language of each Contracting Party or the English language.
2. The competent authorities, liaison bodies and competent institutions of one Contracting Party shall not refuse claims, appeals against decisions or other documents sent to them on the grounds that the documents are drawn up in the official language of the other Contracting Party.

Article 28

Payment of benefits

The competent institutions of each Contracting Party shall pay cash benefits under this Agreement directly to the entitled person who has the place of residence in the territory of the other Contracting Party, in the official currency of its State or in another freely convertible currency.

Article 29

Settlement of Disputes

Any dispute arising between the Contracting Parties concerning the implementation and interpretation of this Agreement shall be settled jointly by the competent authorities of the Contracting Parties through consultation and negotiation.

PART V
TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS

Article 30
Transitional provisions

1. This Agreement shall not establish any right to the payment of benefits for the period prior to the date of its entry into force.
2. Periods of insurance completed in accordance with the legislation of the Contracting Parties prior to the date of entry into force of this Agreement shall be taken into account when determining the right to benefits under this Agreement.
3. Subject to paragraph 1, this Agreement shall also apply to insurance events which occurred prior to the date of its entry into force, unless the obligations arising from these events have been settled earlier.
4. In cases when Article 7 paragraphs 1 and 2 of this Agreement apply to persons who pursue their employment or self-employment in the territory of a Contracting Party before the date of entry into force of this Agreement, the periods of employment or self-employment referred to in that Article, shall be deemed to have commenced on the date of entry into force of this Agreement.

Article 31
Duration and termination

1. This Agreement is concluded for an unlimited period of time. Either Contracting Party may terminate this Agreement by giving written notice not later than six months before the end of a calendar year. In such a case, this Agreement shall cease to be binding at the end of the year.
2. In the event of termination of this Agreement all rights acquired under its provisions shall be maintained.
3. Claims submitted before the date on which this Agreement ceases to be binding shall be considered in accordance with the provisions of this Agreement.

Article 32

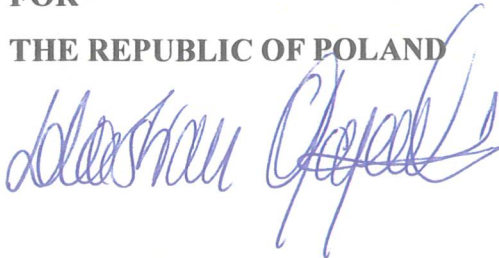
Entry into force of the Agreement

This Agreement shall enter into force on the first day of the sixth month following the date of receipt of the later notification by which the Contracting Parties notify each other of the completion of their internal procedures required for the entry into force of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

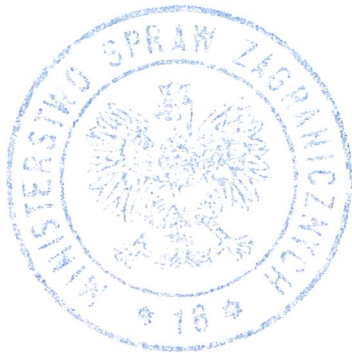
SIGNED at *Warsaw*..... on *February 23rd*..... in the year *2026*....., in duplicate, each in the Polish, Albanian and English languages, all texts being equally authentic. In the event of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**FOR
THE REPUBLIC OF POLAND**

**FOR
THE REPUBLIC OF ALBANIA**

Stwierdzam zgodność
fotokopii z oryginałem/odpisem

Warszawa, dnia 26.02.2026 r.

Juchniewic

Juliusz Juchniewicz
Zastępca Dyrektora
DEPARTAMENT PRAWNO-TRAKTATOWY

MARRËVESHJE

NDËRMJET

REPUBLIKËS SË POLONISË

DHE

REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

PËR SIGURIMET SHOQËRORE

Republika e Polonisë,

dhe

Republika e Shqipërisë,

në vijim të referuara si "Palët Kontraktuese",

duke dashur të rregullojnë marrëdhëniet e ndërsjella midis dy Shteteve në fushën e sigurimeve shoqërore, kanë rënë dakord si më poshtë:

PJESA I
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1
Përkufizimet

1. Në këtë Marrëveshje, termat e mëposhtëm kanë kuptim:

- 1) "legjislacioni" - ligjet dhe aktet e tjera ligjore të secilës Palë Kontraktuese mbi fushën lëndore të zbatimit të kësaj Marrëveshjeje të përmendur në nenin 2 të kësaj Marrëveshjeje;
- 2) "autoriteti kompetent" - Ministri ose Ministrat kompetent për sigurimet shoqërore;
- 3) "institucion kompetent" - institucioni përgjegjës për zbatimin e legjislacionit;
- 4) "organ ndërlidhës" - institucioni që ofron koordinim dhe shkëmbimin e informacionit ndërmjet institucioneve të Palëve Kontraktuese për qëllimin e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje;
- 5) "vendbanimi" - vendbanimi i përhershëm në përputhje me dispozitat ligjore të secilës Palë Kontraktuese;
- 6) "vendqëndrimi" - vendqëndrimi i përkohshëm në përputhje me dispozitat ligjore të secilës Palë Kontraktuese;
- 7) "periudha e sigurimit" - periudhat e kontributeve, periudhat e punësimit ose të vetëpunësimit, të përcaktuara ose të njohura si të tilla nga legjislacioni sipas të cilit ato janë realizuar dhe periudha ekuivalente në përputhje me legjislacionin e një Pale Kontraktuese;
- 8) "person i siguruar" - një person i cili është ose ka qenë i siguruar në përputhje me legjislacionin e një Pale Kontraktuese;
- 9) "përfitimet" - përfitimet në para duke përfshirë rritjet, shtesat dhe subvencionet të parashikuara në nenin 2, paragrafi 1 i kësaj Marrëveshjeje, sipas legjislacionit të një Pale Kontraktuese;
- 10) "transmetim elektronik" - shkëmbimi i të dhënave duke përdorur çdo lloj mjeti të transmetimit elektronik.

2. Termat e tjerë të përdorur në këtë Marrëveshje kanë kuptimin që u jepet atyre në legjislacionin e secilës Palë Kontraktuese.

Neni 2

Fusha lëndore e zbatimit

1. Kjo Marrëveshje do të zbatohet për legjislacionin në lidhje me:
 - 1) për Republikën e Shqipërisë - për përfitimet e mëposhtme nga sistemi i sigurimeve shoqërore:
 - (1) pensionet e pleqërisë, të invaliditetit dhe pensionet familjare;
 - (2) përfitimet në rast sëmundjeje
 - (3) përfitimet e barrëlindjes;
 - (4) përfitimet në rastet e aksidenteve në punë dhe sëmundjeve profesionale;
 - (5) pagesat e papunësisë.
 - 2) për Republikën e Polonisë - për sigurimin e detyrueshëm dhe përfitimet e mëposhtme nga sigurimet shoqërore:
 - (1) pagesat e papunësisë,
si dhe nga sigurimi i përgjithshëm shoqëror dhe nga sigurimi shoqëror për fermerët,
 - (2) përfitimet për sëmundje dhe barrëlindje,
 - (3) pensionet e pleqërisë, invaliditetit dhe familjar,
 - (4) pagesa të njëhershme, pagesat dhe pensionet e invaliditetit për shkak të aksidenteve në punë dhe sëmundjeve profesionale,
 - (5) pagesa për vdekje.
2. Kjo Marrëveshje zbatohet gjithashtu për të gjitha ligjet dhe dispozitat e tjera ligjore që ndryshojnë ose plotësojnë legjislacionin.
3. Kjo Marrëveshje nuk zbatohet për ligjet ose dispozitat e tjera ligjore që e zgjerojnë legjislacionin ekzistues të një Pale Kontraktuese për kategori të reja përfituesish, nëse autoriteti kompetent i asaj Pale Kontraktuese njofton autoritetin kompetent të Palës tjetër Kontraktuese brenda gjashtë muajve nga data e publikimit të këtyre ligjeve të reja ose dispozitave të tjera ligjore që nuk parashikohet një zgjerim i tillë e kësaj Marrëveshjeje.

Neni 3

Fusha e zbatimit personal

Kjo Marrëveshje zbatohet për:

- 1) personat që janë ose kanë qenë subjekt i legjislacionit të njëjës ose të të dyja Palëve Kontraktuese;
- 2) personat e tjerë, kur të drejtat e tyre rrjedhin nga të drejtat e personave të specifikuar në paragrafin 1.

Neni 4

Trajtimi i barabartë

Përveçse nuk parashikohet ndryshe në këtë Marrëveshje, personat ndaj të cilëve zbatohen dispozitat e kësaj Marrëveshjeje i nënshtrohen detyrimeve dhe gëzojnë të drejtat e parashikuara nga legjislacioni i Palës tjetër Kontraktuese në të njëjtat kushte si shtetasit e asaj Pale Kontraktuese.

Neni 5

Eksporti i përfitimeve

1. Përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në këtë Marrëveshje, përfitimet e fituara sipas legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese nuk reduktohen, pezullohen, revokohen ose anulohen për shkak se personi përfitues ka të drejtën e banimit në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.
2. Dispozitat e paragrafit 1 nuk zbatohen:
 - 1) në Republikën e Shqipërisë: për përfitime, kompensime ose shtesa të natyrës jokontributive;
 - 2) në Republikën e Polonisë për: pagesat e papunësisë dhe përfitimet e dhëna sipas procedurave të veçanta ose në raste të jashtëzakonshme.

PJËSA II

LEGJISLACIONI I ZBATUESHËM

Neni 6

Dispozita të përgjithshme

Nëse nuk parashikohet ndryshe në nenet 7 dhe 8 të kësaj Marrëveshjeje:

- 1) personi i punësuar në territorin e një Pale Kontraktuese, në lidhje me atë punësim, i nënshtrohet vetëm legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese;
- 2) personi i vetëpunësuar në territorin e një Pale Kontraktuese, në lidhje me atë punë, i nënshtrohet vetëm legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese.

Neni 7

Dispozita të veçanta

1. Kur një person i punësuar nga një punëdhënës, zyra e regjistruar e të cilit ndodhet në territorin e një Palë Kontraktuese, dërgohet në territorin e Palës tjetër Kontraktuese për të punuar atje për atë punëdhënës, ai person i nënshtrohet legjislacionit të Palës së parë Kontraktuese, me kusht që periudha e parashikuar e punës të mos jetë më e gjatë se 24 muaj dhe ai të mos jetë dërguar për të zëvendësuar një person tjetër periudha e transferimit të të cilit ka përfunduar.
2. Një person i vetëpunësuar që ushtron veprimtarinë e tij në territorin e një Palë Kontraktuese, i cili e kryen përkohësisht të njëjtën veprimtari si i vetëpunësuar në territorin e Palës tjetër Kontraktuese, i nënshtrohet legjislacionit të Palës së parë Kontraktuese për periudhën e ushtrimit të kësaj veprimtarie, por jo më shumë se 24 muaj.
3. Nëse periudha e kryerjes së punës për të cilën bëhet fjalë në paragrafin 1, ose periudha e kryerjes së aktivitetit për të cilin bëhet fjalë në paragrafin 2, zgjatet mbi 24 muaj, vazhdon të zbatohet legjislacioni i Palës së parë Kontraktuese për një periudhë tjetër që nuk i kalon 24 muaj, me kusht që Autoriteti Kompetent i Palës së dytë Kontraktuese ose institucioni i autorizuar nga ky organ ta miratojë këtë kërkesë.
4. Personeli i një ndërmarrjeje transporti që operon me shërbime transporti ndërkombëtar për persona ose mallra me transport hekurudhor, rrugor, ajror ose ujor të brendshme në territoret e të dy Palëve Kontraktuese, i nënshtrohet legjislacionit të Palës Kontraktuese në territorin e së cilës zyra e regjistruar e ndërmarrjes është vendosur.
5. Personi i punësuar në bordin e një anijeje që mban flamurin e një Pale Kontraktuese i nënshtrohet legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese.

6. Nëpunësit civilë dhe personat e trajtuar si të tillë i nënshtrohen legjislacionit të asaj Palë Kontraktuese, administrata e së cilës i punëson ata.
7. Anëtarët e personelit të misioneve diplomatike dhe zyrave konsullore i nënshtrohen dispozitave të Konventës së Vjenës për Marrëdhëniet Diplomatike e nënshkruar në Vjenë më 18 Prill 1961 dhe Konventës së Vjenës për Marrëdhëniet Konsullore e nënshkruar në Vjenë më 24 Prill 1963.

Neni 8

Përfjashtimet

Autoritetet kompetente të të dyja Palëve Kontraktuese ose institucionet e përcaktuara prej tyre, me marrëveshje të përbashkët, mund të vendosin përfjashtime nga dispozitat e nënve 6 dhe 7 paragrafët 1 deri në 6 të Marrëveshjes në lidhje me çdo individ ose grup, në interes të tyre.

PJESA III

DISPOZITAT LIDHUR ME PËRFITIMET

KAPITULLI 1

Pagesa e papunësisë

Neni 9

Përcaktimi i të drejtave

1. Periudhat e sigurimit të realizuara sipas legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese merren parasysh kur është e nevojshme, me kusht që të mos mbivendosen, për përcaktimin e së drejtës për pagesën e papunësisë sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, nëse personi i papunë ka periudha sigurimi në përputhje me legjislacionin e Palës së fundit Kontraktuese menjëherë përpara se të bëhet i papunë.
2. Periudha e marrjes së përfitimit të papunësisë do të shkurtohet me periudhën e pagesës së papunësisë të marrë në territorin e Palës tjetër Kontraktuese brenda 12 muajve të fundit përpara datës së regjistrimit si person i papunë.

KAPITULLI 2

Përfitimet për shkak të sëmundjes dhe të barrëlindjes

Neni 10

Bashkimi i periudhave të sigurimit

Periudhat e sigurimit të realizuara në përputhje me legjislacionin e secilës Palë Kontraktuese merren parasysh, kur është e nevojshme për përcaktimin e së drejtës për përfitime, shumën dhe periudhën e përfitimit, me kusht që ato të mos mbivendosen.

Neni 11

Përfitimet

1. Përfitimet për sëmundje dhe barrëlindje do të caktohen dhe paguhen nga institucioni kompetent i Palës Kontraktuese, legjislacionit të së cilës i ishte nënshtruar personi i siguruar në momentin e fitimit të së drejtës për këto përfitime, edhe nëse personi i siguruar e ka vendqëndrimin në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.
2. Përfitimet për sëmundje dhe barrëlindje i paguhen drejtpërdrejt personit që i lind e drejta nga institucioni kompetent, në përputhje me nenin 28 të kësaj Marrëveshjeje.

KAPITULLI 3

Pensionet e pleqërisë, invaliditetit dhe familjar

Neni 12

Bashkimi i periudhave të sigurimit

1. Kur legjislacioni i njërës Palë Kontraktuese e kushtëzon lindjen, ruajtjen ose rikthimin e së drejtës për pension me realizimin e një periudhe të caktuar sigurimi, institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese merr parasysh, kur është e nevojshme, periudhat e sigurimit të realizuara sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, sikur të ishin periudha sigurimi të realizuara sipas legjislacionit të zbatuar nga ai institucion, me kusht që këto periudha të mos mbivendosen.

2. Kur legjislacioni i njërës Palë Kontraktuese e kushtëzon lindjen e së drejtës për pension me plotësimin e periudhave të caktuara të sigurimit në një profesion që i nënshtrohet sigurimit sipas një skeme të veçantë, ose në një punësim specifik, atëherë periudhat e sigurimit të realizuara në atë profesion ose punësim sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, merren parasysh gjatë përcaktimit të së drejtës për pension.
3. Kur, duke marrë parasysh bashkimin e periudhave të përmendura në paragrafin 1, personi i siguruar nuk e fiton të drejtën për pension, institucioni kompetent i Palës Kontraktuese merr parasysh periudhën e sigurimit të realizuar në një shtet të tretë, me të cilin të dyja palët kontraktuese janë të lidhura me marrëveshje ndërkombëtare që parashikon bashkimin e periudhave të sigurimit.

Neni 13

Periudhat e sigurimit më të shkurtra se 12 muaj

1. Kur periudhat e sigurimit të realizuara sipas legjislacionit të njërës Palë Kontraktuese janë më të shkurtra se 12 muaj dhe sipas legjislacionit të asaj Pale Kontraktuese personi në fjalë nuk e fiton të drejtën për pension, institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese nuk i cakton pension.
2. Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 1, periudhat e sigurimit më të shkurtra se 12 muaj të realizuara sipas legjislacionit të secilës Palë Kontraktuese, merren parasysh nga institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese ku e drejta për pension lind pas bashkimit të këtyre periudhave.

Neni 14

Asimilimi i fakteve dhe ngjarjeve

Faktet dhe ngjarjet që ndikojnë në marrjen, pezullimin ose masën e pensionit, që kanë ndodhur në territorin e njërës Palë Kontraktuese merren parasysh sikur të kishin ndodhur në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.

Neni 15

Pensionet pa bashkim të periudhave të sigurimit

Kur një person plotëson kushtet e nevojshme për të fituar të drejtën e pensionit sipas legjislacionit të një Pale Kontraktuese pa marrë parasysh periudhat e sigurimit të realizuara sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, institucioni kompetent i

Palës së parë Kontraktuese përcakton të drejtën për pension dhe llogarit shumën e tij vetëm në bazë të periudhave të sigurimit të realizuara sipas legjislacionit që ai zbaton.

Neni 16

Pensionet me bashkim të periudhave të sigurimit

1. Kur në përputhje me legjislacionin e njëjës prej Palëve Kontraktuese, e drejta për pension fitohet vetëm pas zbatimit të dispozitave të nenit 12 të kësaj Marrëveshjeje, institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese e llogarit pensionin në mënyrën e mëposhtme:
 - 1) llogarit shumën teorike të pensionit që i takon përfituesit, sikur të gjitha periudhat e sigurimit të ishin kryer sipas legjislacionit që ai zbaton;
 - 2) në bazë të shumës teorike të përmendur në paragrafin 1, përcaktohet shuma reale e pensionit në bazë të raportit të periudhave të sigurimit të realizuara sipas legjislacionit që zbaton, me shumën e të gjitha periudhave të sigurimit të realizuara.
 - 3) nëse kohëzgjatja e periudhave të sigurimit të bashkuara sipas nenit 12 të kësaj Marrëveshjeje, e kalon maksimumin e periudhës së sigurimit të nevojshme për përfitimin e pensionit të plotë sipas legjislacionit të zbatuar, institucioni kompetent përcakton masën e përfitimit si proporcion të periudhave të sigurimit të realizuara sipas këtij legjislacioni në raport me periudhën maksimale të sigurimit për pension të plotë sipas legjislacionit të kësaj Pale Kontraktuese.
2. Gjatë përcaktimit të bazës së vlerësueshme për pension, institucioni kompetent i secilës Palë Kontraktuese merr parasysh vetëm pagat e realizuara sipas legjislacionit të zbatuar nga ai institucion si dhe kontributet e mbledhura sipas atij legjislacioni.

KAPITULLI 4

Aksidentet në punë dhe sëmundjet profesionale

Neni 17

E drejta për përfitime

1. E drejta për përfitime në lidhje me aksidentet në punë ose sëmundjet profesionale përcaktohet në përputhje me legjislacionin e Palës Kontraktuese të cilit i është nënshtruar personi i siguruar në çastin kur ka ndodhur aksidenti në punë ose gjatë kryerjes së punës si rezultat i së cilës shkaktohet sëmundja e tij profesionale.
2. Nëse puna që shkakton një sëmundje profesionale është kryer në të dyja Palët Kontraktuese, përfitimet në lidhje me këtë sëmundje jepen vetëm në përputhje me legjislacionin e asaj Pale Kontraktuese ku puna është kryer së fundmi. Nëse në bazë të këtij legjislacioni, nuk lind e drejta për përfitime, kjo e drejtë përcaktohet në përputhje me legjislacionin e Palës tjetër Kontraktuese.
3. Kur dhënia e përfitimeve në lidhje me sëmundjen profesionale sipas legjislacionit të njërës Palë Kontraktuese i nënshtrohet kushtit që sëmundja profesionale të jetë diagnostikuar për herë të parë në territorin e asaj Pale Kontraktuese, ky kusht konsiderohet i realizuar nëse sëmundja është diagnostikuar për herë të parë në territorin e Palës tjetër Kontraktuese.
4. Kur dhënia e përfitimeve në lidhje me sëmundjen profesionale sipas legjislacionit të njërës Palë Kontraktuese kushtëzohet me një periudhë të caktuar të kryerjes së punës që shkaktoi sëmundjen profesionale, institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese merr gjithashtu parasysh periudhën e kryerjes së të njëjtit lloj pune sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese.
5. Neni 10 dhe 11 i kësaj Marrëveshjeje zbatohen duke marrë parasysh ndryshimet e nevojshme edhe për përfitimet në rast të paaftësisë së përkohshme në punë për shkak të një aksidenti në punë ose sëmundjes profesionale.

Neni 18

Përkeqësimi i një sëmundjeje profesionale

1. Kur e drejta për përfitime në lidhje me sëmundjen profesionale ka lindur sipas legjislacionit të njërës Palë Kontraktuese, institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese është përgjegjës për pagesën e përfitimit në lidhje me

përkeqësimin e sëmundjes profesionale, edhe nëse përkeqësimi ka ndodhur në momentin kur personi i siguruar i është nënshtruar legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, nëse nuk ka kryer atje punë që do ta ekspozonte ndaj një sëmundjeje profesionale.

2. Në rast të përkeqësimit të një sëmundjeje profesionale tek një person i cili merr përfitime në lidhje me sëmundjen profesionale sipas legjislacionit të njëjës Palë Kontraktuese, ndërsa kryen një punë që mund të shkaktojë një sëmundje profesionale në territorin e Palës tjetër Kontraktuese:
 - 1) institucioni kompetent i Palës së parë Kontraktuese do të vazhdojë të paguajë përfitimin e dhënë, duke mos marrë parasysh përkeqësimin e sëmundjes profesionale;
 - 2) institucioni kompetent i Palës së dytë Kontraktuese, legjislacionit të së cilës i është nënshtruar personi i siguruar gjatë kryerjes së një pune që mund të shkaktojë përkeqësimin e sëmundjes profesionale, jep një përfitim në shumën e barabartë me diferencën midis shumës së përfitimit që personi i siguruar ka të drejtë pas përkeqësimit të sëmundjes profesionale dhe shumës së përfitimit që do t'i takonte para përkeqësimit të sëmundjes profesionale, sipas legjislacionit të zbatueshëm nga institucioni kompetent i kësaj Pale Kontraktuese.

KAPITULLI 5

Grantet e vdekjes

Neni 19

Përcaktimi i së drejtës

1. E drejta për grantin e vdekjes përcaktohet nga institucioni kompetent i Palës Kontraktuese, legjislacioni i së cilës zbatohet për punonjësin, personin e vetëpunësuar ose pensionistin në çastin e vdekjes së tij/saj.
2. Kur si pasojë e vdekjes së një pensionisti që merr përfitime sipas legjislacionit të secilës prej Palëve Kontraktuese, e drejta për grantin e vdekjes i takon nga legjislacioni i secilës Palë Kontraktuese, granti i vdekjes do të jepet nga institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese në territorin e të cilës banonte pensionisti në çastin e vdekjes së tij/saj.

3. Kur pensionisti i përmendur në paragrafin 2 nuk e ka patur vendbanimin në territorin e asnjërës prej Palëve Kontraktuese në çastin e vdekjes së tij/saj, e drejta për pagesën e vdekjes përcaktohet nga institucioni kompetent i asaj Pale Kontraktuese në territorin e së cilës janë realizuar periudhat e fundit të sigurimit.
4. Dispozitat e paragrafeve 1-3 zbatohen përkatësisht për personat e specifikuar në paragrafin 2 të nenit 3 të kësaj Marrëveshjeje.

PJESA IV

DISPOZITA TË NDRYSHME

Neni 20

Kompetencat e organeve kompetente

Për qëllim të zbatimit të kësaj Marrëveshjeje, autoritetet kompetente:

- 1) lidhin marrëveshje administrative e cila përcakton procedurat e nevojshme për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje;
- 2) caktojnë organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente për të lehtësuar dhe përshpejtuar zbatimin e kësaj Marrëveshjeje;
- 3) shkëmbejnë informacione mbi ndryshimet legjislative të cilat mund të kenë ndikim në zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.

Neni 21

Ndihma administrative dhe juridike

1. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të të dyja Palëve Kontraktuese i ofrojnë ndihmë reciproke njëra-tjetrës për zbatimin e dispozitave të kësaj Marrëveshjeje. Ndihma është pa pagesë, përveç rasteve kur autoritetet kompetente vendosin që disa shpenzime të ndihmës do të rimbursohen.
2. Çertifikatat ose dokumentet e lëshuara nga autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të njëjës prej Palëve Kontraktuese pranohen nga autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të Palës tjetër Kontraktuese.

3. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të Palëve Kontraktuese mund të kontaktojnë drejtpërdrejt me njëra-tjetrën, si dhe çdo person të interesuar ose përfaqësuesin e tij ligjor.

Neni 22

Mbrojtja e të dhënave personale

1. Çdo informacion që mundëson identifikimin e një personi fizik përbën të dhëna personale. Të dhënat personale i nënshtrohen mbrojtjes nga dispozitat ligjore të secilës Palë Kontraktuese.
2. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të secilës Palë Kontraktuese mund të shkëmbejnë të dhënat personale të nevojshme për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.
3. Të dhënat personale të transferuara tek autoriteti kompetent, organi ndërlidhës dhe institucioni kompetent i njëjës Palë Kontraktuese përdoren ekskluzivisht për qëllimin e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje.
4. Pala Kontraktuese mund të përdorë të dhënat personale për qëllime të tjera nga ato të përcaktuara në paragrafin 3, me pëlqimin e personit të interesuar ose pa pëlqimin e tij, në rastin kur përdorimi i të dhënave është në interes të dukshëm të personit të interesuar.
5. Të dhënat personale të dërguara në lidhje me zbatimin e kësaj Marrëveshjeje tek një autoritet kompetent, organ ndërlidhës dhe institucion kompetent i njëjës Palë Kontraktuese mund t'i kalojnë një institucioni tjetër të asaj Palë Kontraktuese vetëm me qëllim zbatimit të kësaj Marrëveshjeje.
6. Transferimi i të dhënave personale sipas paragrafit 5 mund të ndodhë me pëlqimin e personit të interesuar ose pa pëlqimin e tij, vetëm në rastin e përdorimit të të dhënave në interes të dukshëm të personit të interesuar.
7. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse, institucionet kompetente dhe institucionet e tjera të secilës Palë Kontraktuese garantojnë gjatë transferimit të të dhënave personale të specifikuara në paragrafin 2 dhe gjatë përpunimit të tyre, zbatimin e masave për të siguruar mbrojtjen e këtyre të dhënave nga ndërhyrjet e paautorizuara, ndryshimet dhe transferimi i tyre.
8. Për zbatimin e paragrafit 7, Palët Kontraktuese bien dakord që autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse, institucionet kompetente dhe institucionet e

tjera të secilës Palë Kontraktuese, të cilat kanë marrë të dhëna personale, janë të detyruara:

- 1) të zbatojnë masat e duhura teknike dhe organizative për të garantuar një nivel sigurie të përshtatshëm për rrezikun e shkeljes së të drejtave dhe lirive të personave me probabilitet dhe rrezikshmëri të ndryshme, veçanërisht si rezultat i një dëmi të veçantë ose të paligjshëm, humbjeje, modifikimi, zbulimi të paautorizuar ose ndërhyrjeje të paautorizuar për të dhënat e transmetuara, të ruajtura ose të përpunuara ndryshe;
 - 2) të sigurojnë që të gjithë personat që veprojnë me autorizimin e autoritetit kompetent, organit ndërlidhës, institucionit kompetent dhe institucioneve të tjera të secilës Palë Kontraktuese që kanë akses në të dhënat personale, t'i përpunojnë të dhënat vetëm në bazë të urdhrit të autoritetit kompetent, organit ndërlidhës, institucionit kompetent apo një institucioni tjetër.
9. Autoriteti kompetent, organi ndërlidhës, institucioni kompetent dhe një institucion tjetër i një Pale Kontraktuese është i detyruar të informojë personin, të dhënat personale të të cilit përpunohen sipas kësaj Marrëveshjeje për:
- 1) institucionin kompetent që zbaton dispozitat e kësaj Marrëveshjeje;
 - 2) qëllimet e përpunimit të të dhënave personale dhe bazën ligjore të përpunimit të të dhënave personale;
 - 3) kategoritë e të dhënave personale të përpunuara;
 - 4) institucionet tek të cilat do të transferohen të dhënat personale me qëllim zbatimin e dispozitave të kësaj Marrëveshjeje;
 - 5) periudhën gjatë së cilës do të ruhen të dhënat personale;
 - 6) të drejtën për të kërkuar qasje në të dhënat personale, korrigjimin, fshirjen ose kufizimin e përpunimit të të dhënave;
 - 7) të drejtën për të tërhequr pëlqimin për përpunimin e të dhënave;
 - 8) të drejtën për t'u ankuar në një autoritet të pavarur administrativ kompetent ose gjykatën e Palës Kontraktuese në rast të shkeljes së të drejtave në lidhje me përpunimin e të dhënave personale.
10. Autoriteti kompetent, organi ndërlidhës, institucioni kompetent dhe një institucion tjetër i një Pale Kontraktuese të dhënat personale të specifikuar në paragrafin 3 të të cilit janë transferuar, do të ndërmarrë masat e nevojshme për t'i mbajtur të dhënat të përditësuara, të plota dhe të sakta për qëllimet për të cilat janë mbledhur. Kur është e nevojshme, të dhënat korrigjohen kurse të

dhënat e mbledhura ose të ruajtura në mënyrë që bien ndesh me dispozitat ligjore në fuqi, asgjësohen. Me kërkesë të Palës Kontraktuese që ka transferuar të dhënat personale, asgjësohen gjithashtu të dhënat, transferimi i të cilave është i ndaluar nga dispozitat ligjore të kësaj Pale Kontraktuese.

11. Të dhënat personale të marra nga Pala Kontraktuese lidhur me zbatimin e kësaj Marrëveshjeje do të shkatërrohen me arritjen e qëllimeve për të cilat ato janë mbledhur ose përdorur. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse, institucionet kompetente dhe institucionet e tjera të secilës Palë Kontraktuese zbatojnë masa të sigurta që mundësojnë shkatërrimin e plotë të të dhënave dhe garantimin e mbrojtjes së të dhënave personale që synohen të shkatërrohen.
12. Me kërkesën e dorëzuar pranë një autoriteti kompetent, organit ndërlidhës dhe institucionit kompetent të Palës Kontraktuese, personi i interesuar ka të drejtën të informohet për transferimin e të dhënave personale të specifikuar në paragrafin 3 dhe përdorimin e tyre për qëllime të ndryshme nga ato të parashikuara për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje. Personit në fjalë gjithashtu mund t'i jepet akses në të dhënat e tij personale dhe të kërkojë korrigjimin, fshirjen, kufizimin e përpunimit ose të paraqesë kundërshtimin ndaj përpunimit të të dhënave personale.
13. Autoritetet kompetente të Palëve Kontraktuese ose institucionet e autorizuara prej tyre informojnë njëra-tjetrën për çdo ndryshim në dispozitat ligjore në lidhje me mbrojtjen e të dhënave personale, nëse këto ndryshime ndikojnë në zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.
14. Palët Kontraktuese janë të detyruara të informojnë njëra-tjetrën për shkeljen e mbrojtjes së të dhënave personale të transferuara sipas kësaj Marrëveshjeje, nëse kjo mund të shkaktojë një rrezik të lartë të shkeljes së të drejtave dhe lirive të personave, të dhënat e të cilëve janë përpunuar.
15. Palët Kontraktuese janë të detyruara të marrin çdo masë të mundshme me qëllim parandalimin e pasojave të shkeljes së specifikuar në paragrafin 14 si dhe sigurimin e ushtrimit të të drejtave të personave, të dhënat personale të të cilëve janë transferuar.
16. Personat, të dhënat personale të të cilëve përpunohen sipas kësaj Marrëveshjeje, kanë të drejtë të ankohen pranë autoritetit të pavarur administrativ ose në gjykatën e një Pale Kontraktuese nëse konsiderojnë se të dhënat e tyre personale të transferuara sipas kësaj Marrëveshjeje po

përpunohen ose janë përpunuar jo saktësisht ose të drejtat e tyre që lidhen me përpunimin e të dhënave personale janë shkelur.

17. Dispozitat e paragrafit 3 dhe paragrafëve në vijim zbatohen në masën e nevojshme për të dhëna të tjera të mbrojtura të siguruara gjatë zbatimit të kësaj Marrëveshjeje ose në lidhje me këtë Marrëveshjeje.

Neni 23

Përrjashtim nga tarifaf dhe vërtetimi i dokumenteve

1. Kur legjislacioni i një Pale Kontraktuese parashikon që një kërkesë, certifikatë ose dokument nuk i nënshtrohet ose përjashtohet tërrësisht ose pjesërisht nga tarifaf, ky përjashtim do të zbatohet në të njëjtën masë për çdo kërkesë, certifikatë ose dokument të paraqitur në përputhje me legjislacionin e Palës tjetër Kontraktuese.
2. Dokumentet, vërtetimet dhe kërkesat e çfarëdolloj të nevojshme për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje janë të përjashtuara nga verifikimi i autoriteteve diplomatike dhe konsullore.
3. Kopjet e dokumenteve, vërtetimeve dhe kërkesave të njehsuara me origjinalin nga autoriteti kompetent, organi ndërlidhës dhe institucioni kompetent i njërrës Palë Kontraktuese, pranohen dhe konsiderohen si origjinale nga autoriteti kompetent, organi ndërlidhës dhe institucioni kompetent i Palës tjetër Kontraktuese.

Neni 24

Dorëzimi i dokumenteve

1. Kërkesat, ankimimet kundër vendimeve dhe deklaratat e dorëzuara pranë autoritetit kompetent, organit ndërlidhës ose institucionit kompetent të njërrës Palë Kontraktuese konsiderohen si të dorëzuara në të njëjtën datë tek autoriteti kompetent, organi ndërlidhës ose institucioni kompetent i Palës tjetër Kontraktuese.
2. Kërkesa për përfitime sipas legjislacionit të njërrës Palë Kontraktuese konsiderohet si kërkesë për përfitime përkatëse sipas legjislacionit të Palës tjetër Kontraktuese, përveç rasteve kur kërkuessi kërkon dhënien e së drejtës të përfitimit në përputhje me legjislacionin e vetëm njërrës Palë Kontraktuese.

Neni 25

Transmetimi elektronik

1. Informacionet dhe dokumentet mund të transmetohen ndërmjet institucioneve kompetente ose organeve ndërlidhëse me mjete elektronike. Në një rast të tillë, ato konsiderohen të barasvlershme me informacionet dhe dokumentet shkresore.
2. Informacioni dhe dokumentet e transmetuara në rrugë elektronike përbëjnë prova në procedurat e sigurimeve shoqërore të kryera sipas fushëveprimit material të kësaj Marrëveshjeje.
3. Shkëmbimi elektronik i informacionit ka të bëjë me shkëmbimin në raste individuale, si dhe shkëmbimin masiv të informacionit që lidhet me më shumë se një person të përfshirë në objektin e Marrëveshjes. Në raste të tilla, shkëmbimi elektronik i informacionit rregullohet nëpërmjet një marrëveshjeje të veçantë teknike midis institucioneve kompetente ose organeve ndërlidhëse të Palëve Kontraktuese.

Neni 26

Përcaktimi i paaftësisë për punë

1. Institucioni kompetent i secilës Palë Kontraktuese vlerëson paaftësinë për punë në përputhje me legjislacionin që ai zbaton.
2. Institucioni kompetent i njërit Palë Kontraktuese i vë në dispozicion pa pagesë institucionit kompetent të Palës tjetër Kontraktuese, çdo informacion dhe dokumentacion mjekësor që disponon në lidhje me paaftësinë për punë të kërkuesit apo përfituesit të invaliditetit.
3. Ekzaminimet mjekësore shtesë me qëllim zbatimin e legjislacionit vetëm të njërit Palë Kontraktuese që kanë të bëjnë me personat me vendbanim ose vendqëndrim në territorin e Palës tjetër Kontraktuese, kryhen nga institucioni kompetent i vendbanimit ose vendqëndrimit me kërkesë dhe me shpenzimet e institucionit kompetent të Palës Kontraktuese që i kërkon këto ekzaminime.

Neni 27

Gjuha e komunikimit

1. Për qëllimin e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje, autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të Palëve Kontraktuese përdorin gjuhën zyrtare të secilës Palë Kontraktuese ose gjuhën angleze.
2. Autoritetet kompetente, organet ndërlidhëse dhe institucionet kompetente të njëjës Palë Kontraktuese nuk mund të refuzojnë kërkesat, ankimimet ndaj vendimeve ose dokumentet e tjera që u janë dërguara atyre me arsyetimin se dokumentet janë hartuar në gjuhën zyrtare të Palës tjetër Kontraktuese.

Neni 28

Pagesa e përfitimeve

Institucionet kompetente të secilës Palë Kontraktuese ua paguajnë përfitimet në para sipas kësaj Marrëveshjeje drejtpërdrejt personave përfitues të cilët e kanë vendbanimin në territorin e Palës tjetër Kontraktuese, në monedhën zyrtare të shtetit të tij ose në një monedhë tjetër lirisht të konvertueshme.

Neni 29

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Çdo mosmarrëveshje që lind ndërmjet Palëve Kontraktuese në lidhje me zbatimin dhe interpretimin e kësaj Marrëveshjeje zgjidhet bashkarisht nga autoritetet kompetente të Palëve Kontraktuese nëpërmjet konsultimit dhe negocimit.

PJESA V

DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 30

Dispozitat kalimtare

1. Kjo Marrëveshje nuk përcakton asnjë të drejtë për pagesën e përfitimeve për periudhën përpara datës së hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.
2. Periudhat e sigurimit të realizuara në përputhje me legjislacionin e Palëve Kontraktuese përpara datës së hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje merren parasysh gjatë përcaktimit të së drejtës për përfitime sipas kësaj Marrëveshjeje.

3. Në varësi të paragrafit 1, kjo Marrëveshje zbatohet gjithashtu për ngjarjet e sigurimit që kanë ndodhur para datës së hyrjes së saj në fuqi, përveç rasteve kur detyrimet që rrjedhin nga këto ngjarje janë zgjidhur më parë.
4. Kur paragrafët 1 dhe 2 të nenit 7 të kësaj Marrëveshjeje zbatohen për personat të cilët e kryejnë aktivitetin e tyre si të punësuar ose të vetëpunësuar në territorin e Palës Kontraktuese përpara datës së hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, konsiderohet se periudhat e punësimit si të punësuar apo të vetëpunësuar të përmendura në atë nen, fillojnë në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 31

Detyrimi dhe zgjidhja e marrëveshjes

1. Kjo Marrëveshje lidhet për një periudhë kohe të pakufizuar. Secila nga Palët Kontraktuese mund ta zgjidhin këtë Marrëveshje me anë të një njoftimi me shkrim, jo më vonë se gjashtë muaj përpara përfundimit të një viti kalendarik. Në një rast të tillë, kjo Marrëveshje pushon së qeni detyruese në fund të vitit.
2. Në rast të zgjidhjes së kësaj Marrëveshjeje, të gjitha të drejtat e fituara sipas dispozitave të saj ruhen.
3. Kërkesat e paraqitura përpara datës në të cilën kjo Marrëveshje pushon së qeni detyruese shqyrtohen në përputhje me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.

Neni 32

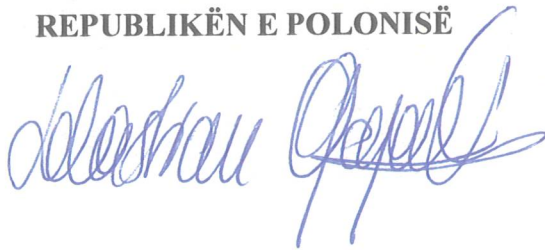
Hyrja në fuqi e Marrëveshjes

Kjo Marrëveshje hyn në fuqi në ditën e parë të muajit të gjashtë që pason datën e marrjes së njoftimit të fundit me të cilat Palët Kontraktuese njoftojnë njëra-tjetrën për përfundimin e procedurave të tyre të brendshme që kërkohen për hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

NË DËSHMI TË KËSAJ, të poshtënshkruarit, të autorizuar në mënyrë të rregullt, kanë nënshkruar këtë Marrëveshje.

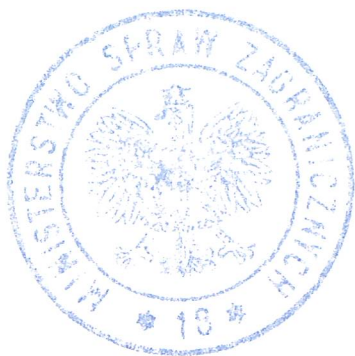
NËNSHKRUAR në ...VARSHAVË... më ...23.10... viti ...2026..., në dy kopje identike, secili në gjuhët Polake, Shqipe dhe Angleze, ku të gjitha tekset janë autentike. Në rast të ndonjë divergjence në interpretim, mbizotëron teksti në gjuhën angleze.

PËR
REPUBLIKËN E POLONISË

PËR
REPUBLIKËN E SHQIPËRISË

Stwierdzam zgodność
fotokopii z oryginałem/~~odpisem~~

Warszawa, dnia 26.02.2026r.

Juchniewicz

Juliusz Juchniewicz
Zastępca Dyrektora
DEPARTAMENT PRAWNO-TRAKTATOWY

Minister Spraw Zagranicznych

DPUE.950.145.2025 / 8

ASŚ

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Dot.: DSZ-VII.433.9.2026 z 20.03.2026 r.

Pani Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Albanii o zabezpieczeniu społecznym, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem wniosku o ratyfikację umowy międzynarodowej pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Umowa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Z wyrazami szacunku